

**WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI WFOŚiGW w ŁODZI
ZA 2009 ROK**

31 MARCA 2010 R.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP – s. 3

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WFOŚiGW W ŁODZI

1. RADA NADZORCZA – s. 4
2. ZARZĄD - s. 5
3. BIURO FUNDUSZU - s. 7

III. FINANSE WFOŚiGW W ŁODZI

1. PLAN FINANSOWY - s. 9
2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT - s. 12
3. UDZIAŁY I AKCJE - s. 12
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE - s. 12

IV. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ

1. FORMY I WARUNKI UDZIELANIA POMOCY FINANSOWEJ PRZEZ WFOŚiGW W ŁODZI – s. 13
2. FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH - s. 15
3. REALIZACJA PLANU DZIAŁALNOŚCI 2009 - PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA – s. 16
4. REALIZACJA ZADAŃ FINANSOWANYCH W FORMIE POŻYCZEK I DOTACJI – s. 19
 1. OCHRONA ATMOSFERY – s. 19
 2. OCHRONA WÓD – s. 20
 3. GOSPDARKA WODNA – s. 24
 4. OCHRONA ZIEMI – s. 26
 5. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU – s. 27
 6. BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY – s. 28
 7. EDUKACJA EKOLOGICZNA – s. 29
 8. POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA – s. 31
 9. OSIĄGNIĘTE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE – s. 32
5. UMORZENIA POŻYCZEK – s. 37
6. REALIZACJA DOPŁAT DO KREDYTÓW – s. 38
7. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA – s. 40
8. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ABSORPCJI ŚRODKÓW UNIJNYCH - s. 40
9. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA FUNDUSZU – s. 43

V. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW – s. 45

1. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
2. BILANS
3. RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH
4. ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE (FUNDUSZU) WŁASNYM

I. WSTĘP

W 2009 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi był funduszem celowym działającym na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz Statutu nadanego przez Ministra Środowiska. Posiadane środki finansowe Fundusz przeznaczał na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa, w tym na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań, realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Niniejsze Sprawozdanie zawiera opis działalności Funduszu w 2009 r., jego przychody i rozchody, wydatki oraz kierunki finansowania zadań w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska.

W 2009 r. Fundusz, podobnie jak w latach ubiegłych, dofinansowywał zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w formie: dotacji, pożyczek oraz dopłat do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki. Środki Funduszu, bez względu na formę przyznanej pomocy, stanowiły uzupełnienie środków własnych Beneficjentów. W roku sprawozdawczym zostało zawartych 378 umów pożyczek i dotacji, na łączną kwotę ponad 169 mln zł, z czego 119 umów stanowiły niskooprocentowane pożyczki. W 2009 r. na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w roku sprawozdawczym i latach poprzednich wydatkowano łącznie kwotę ponad 209 mln zł. Dodatkowo Rada Nadzorcza podjęła 145 decyzji dotyczących umorzeń pożyczek, na łączną kwotę ponad 16 mln zł.

Beneficjenci przeznaczali środki z Funduszu głównie na budowę i modernizację oczyszczalni ścieków i kanalizacji, na ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W ramach zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej największe wsparcie ze środków WFOŚiGW w Łodzi otrzymała spółka Zakład Wodociągów i Kanalizacji „Wod-Kan” Sp. z o.o. w Bełchatowie na realizację zadania „Budowa i modernizacja systemu sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Miasta Bełchatowa” (zadanie współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko) oraz spółka Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. na realizację zadania „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka – Faza I” (zadanie współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko).

W 2009 r. Fundusz kontynuował realizację Porozumienia zawartego z Ministrem Środowiska w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa, II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, dla projektów o wartości poniżej 25 mln euro.

W 2009 roku Fundusz jako Instytucja Wdrażająca POiŚ podpisał 3 umowy o dofinansowanie w ramach priorytetu I. Gospodarka wodno-ściekowa z Przedsiębiorstwem Komunalnym Gminy Konstantynów Sp. z o.o., ze Spółką Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. oraz z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach.

Jak co roku WFOŚiGW w Łodzi współfinansował wiele konkursów i przedsięwzięć edukacyjnych organizowanych dla uczniów szkół i przedszkoli województwa łódzkiego popularyzujących postawy proekologiczne.

Szczegółowe informacje dotyczące pracy Funduszu w 2009 r. przedstawiono na dalszych stronach niniejszego Sprawozdania.

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH

1. Rada Nadzorcza

Sejmik Województwa Łódzkiego powołał Radę Nadzorczą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi Uchwałą Nr III/54/06 z dnia 28.12.2006 r. a następnie dokonywał kilkakrotnych zmian jej składu.

Od początku 2009 roku Rada obradowała w następującym składzie:

- **Maciej Trzeciak** – Przewodniczący Rady Nadzorczej wyznaczony przez Ministra Środowiska;
- **Kazimierz Perek** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi;
- **Hieronim Andrzejewski** – Sekretarz Rady Nadzorczej, Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody;
- **Anna Mizgalska-Dąbrowska** - Wiceprzewodnicząca Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Łódzkiego;
- **Stanisław Fontański** – Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego;
- **Wiesław Kosonóg** - przedstawiciel organizacji ekologicznych;
- **Jadwiga Kaczorowska** – przedstawiciel samorządu gospodarczego.

W dniu 31.03.2009 r. Sejmik Województwa odwołał z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana **Macieja Trzeciaka** Uchwałą Nr XXXVIII/1058/09, a na jego miejsce powołał Panią **Izabelę Wereśniak - Masri**.

W roku 2009 Rada Nadzorcza odbyła 12 posiedzeń podejmując łącznie 254 uchwały.

Wśród najważniejszych decyzji można wyróżnić następujące uchwały:

- Nr 7/I/2009 z 22.01.2009 r. o przeprowadzeniu **kontroli działalności statutowej Funduszu za rok 2008**,
- Nr 34/IV/2009 z 23.04.2009 r. o zatwierdzeniu **Rocznego sprawozdanie Zarządu z działalności WFOŚiGW w Łodzi za 2008 rok**,
- Nr 35/IV/2009 z 23.04.2009 r. o zatwierdzeniu **Sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Łodzi za rok 2008**,
- Nr 36/IV/2009 dnia 23.04.2009 r. o **podziale zysku za rok 2008**,
- Nr 65/VI/2009 z 29.06.2009 r. o zatwierdzeniu „**Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na rok 2010**”,
- Nr 169/IX/2009 z 28.09.2009 r. o uchwaleniu **Planu Działalności na 2010 rok**,
- Nr 210/X/2009 z 30.10.2009 r. o zatwierdzeniu **wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za 2009 r.**
- Nr 212/XI/2009 z 27.11.2009 r. o zatwierdzeniu „**Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi**” obowiązujących począwszy od 2010 roku.

W trakcie roku sprawozdawczego Rada Nadzorcza dokonała jednej zmiany obowiązujących „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi” - Uchwałą Nr 46/V/2009 z dnia 25.05.2009 r. oraz dwóch zmian „Regulaminu dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska” (uchwały nr 33/III/2009 z 30.03.2009 r. i 47/V/2009 z 25.05.2009 r.).

Ponadto dwukrotnie dokonano zmian w Planie Działalności WFOŚiGW w Łodzi na rok 2009 (Uchwała Nr 101/VII/2009 z 31.07.2009 r. oraz Nr 211/XI/2009 z 27.11.2009 r.) oraz przyjęto zmiany do „Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na 2009 rok” (Uchwała nr 48/V/2009 z 25.05.2009 r.).

W 2009 r. Rada Nadzorcza podjęła na wniosek Zarządu łącznie 43 uchwały dotyczące udzielenia dofinansowania, zatwierdzając wnioski Zarządu o przyznanie środków w łącznej wysokości **139.923.807,99 zł**, z czego **127.193.981,65 zł** w formie pożyczek i **12.729.826,34 zł** w formie dotacji. Rada Nadzorcza udzieliła także w roku sprawozdawczym 7 promes na dofinansowanie, w tym 1 promesę dopłaty do oprocentowania kredytu.

Rada Nadzorcza rozpatrzyła w ciągu roku sprawozdawczego 145 wniosków o umorzenie pożyczek, w tym 1 wniosek negatywnie. Łączna kwota dokonanych umorzeń w 2009 r. wyniosła **16.010.232,02 zł**.

Członkowie Rady otrzymywali na każdym posiedzeniu miesięczne zestawienia złożonych do Funduszu wniosków o dofinansowanie, zawartych umów pożyczek i dotacji, środków przekazanych w ramach podpisanych umów oraz przeprowadzonych kontroli dofinansowanych zadań u Beneficjentów oraz informację o realizacji zadań Funduszu jako Instytucji Wdrażającej POIiŚ. Ponadto Członkom Rady Nadzorczej przekazywane były kwartalne analizy planowanych przepływów pieniężnych Funduszu na lata 2009-2011 oraz informacje dotyczące analizy finansowo-ekonomicznej spółek, w których udziałowcem lub akcjonariuszem jest WFOŚiGW w Łodzi wraz z proponowanymi przez Zarząd kierunkami działania.

Zarząd na bieżąco informował Członków Rady o prowadzonych przez Fundusz postępowaniach sądowych i egzekucyjnych.

2. Zarząd

W roku 2009 r. Zarząd Funduszu pracował w składzie:

1. Prezes Zarządu	- Andrzej Budzyński;
2. Zastępca Prezesa Zarządu	- Barbara Robak,
3. Zastępca Prezesa Zarządu	- Andrzej Czapla,
4. Zastępca Prezesa Zarządu	- Cezary Dzierżek,
5. Zastępca Prezesa Zarządu	- Wiesław Łukomski.

W roku sprawozdawczym Zarząd Funduszu odbył 67 posiedzeń, podejmując łącznie 1.719 decyzji w formie uchwał.

W 2009 r. praca Zarządu koncentrowała się głównie na:

- podejmowaniu decyzji o udzielaniu pożyczek i dotacji do kwot wynikających z jego ustawowych kompetencji,
- podejmowaniu decyzji o przyznawaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych,
- akceptacji zmian warunków umów,
- bieżącej analizie przychodów i wydatków WFOŚiGW w Łodzi,
- przygotowaniu wniosków przedkładanych Radzie Nadzorczej o zatwierdzenie dofinansowanie zadań ze środków Funduszu, w których wartość pomocy finansowej przekraczała 0,5 % przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku 2008,
- opiniowaniu wniosków przedkładanych Radzie Nadzorczej do decyzji o częściowym umorzeniu pożyczek,
- gospodarowaniu środkami Funduszu,
- realizowaniu uchwał i zaleceń Rady Nadzorczej,
- kontrolowaniu wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Funduszu,

- kontroli realizacji Planu Działalności, w tym Roczego Planu Finansowego oraz wnioskowaniu o dokonanie w nich zmian,
- przygotowaniu dokumentów, materiałów i informacji na posiedzenia Rady Nadzorczej, w tym Roczego Sprawozdania Zarządu z Działalności oraz sprawozdania finansowego za rok 2008.

W roku sprawozdawczym Zarząd wprowadził m.in.:

- Wytyczne dotyczące zasad sporządzania wniosków i kwalifikowania kosztów dla zadań z dziedziny edukacja ekologiczna,
- Wytyczne dotyczące zasad sporządzania wniosków i kwalifikowania kosztów dla zadań z dziedziny Ochrona przyrody i krajobrazu,
- Wytyczne dotyczące zasad znakowania przedsięwzięć dofinansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi w formie pożyczek/dotacji/umorzenia,
- zmiany do Instrukcji Szczegółowej Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- zmiany do Regulaminu Organizacyjnego Biura WFOŚiGW w Łodzi,
- zmiany w Zasadach Rachunkowości w WFOŚiGW w Łodzi,
- zmiany do Instrukcji przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji składników aktywów i pasywów,
- Protokół przekazania mienia WFOŚiGW w Łodzi jako funduszu celowego na rzecz samorządowej osoby prawnej.
- zmiany do Instrukcji w sprawie postępowań o udzielanie zamówień publicznych WFOŚiGW w Łodzi oraz Regulamin Komisji Przetargowej WFOŚiGW w Łodzi.

Zarząd zatwierdził także następujące dokumenty na rok 2010:

- Katalog kosztów kwalifikowalnych dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi,
- Tabelę opłat i kar umownych,
- Procedurę udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi,
- Wzory formularzy wniosków o udzielenie dofinansowania.

Zarząd opracował i przedstawił Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia projekty następujących dokumentów na 2010 r.:

- Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi,
- Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi,
- Plan Działalności, w tym roczny Plan Finansowy WFOŚiGW w Łodzi.

Łączna pomoc finansowa udzielona Beneficjentom realizującym zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2009 r., na podstawie decyzji Zarządu, wyniosła **40.612.154,67 zł**, w tym w formie dotacji **17.138.199,26 zł**, a w formie pożyczek **23.473.955,41 zł**. Ponadto Zarząd przyznał dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych w łącznej wysokości **804.745,00 zł**. Udzielił również 9 promes przyznania dofinansowania w wysokości **3.305.358,00 zł**.

Realizując decyzje Zarządu i Rady w 2009 r. Fundusz zawarł **378** umów, w tym **259** umów dotacji na kwotę **28.810.354,81 zł** oraz **119** umów pożyczek na kwotę **140.503.558,35 zł**.

W roku sprawozdawczym Zarząd dokonywał bieżącej analizy finansowo-ekonomicznej spółek, w których Fundusz posiada udziały lub akcje.

Realizując zapisy art. 421 ust. 4 Ustawy Prawo ochrony środowiska w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego Nr 166, poz. 1550, z dnia 17 czerwca 2009 r. zamieszczona została informacja o działalności WFOŚiGW w Łodzi w roku 2008.

3. Biuro Funduszu

Rolą Biura Funduszu jest obsługa techniczno-organizacyjna organów Funduszu realizujących swoje zadania statutowe.

Na dzień 31.12.2009 r. w skład Biura WFOŚiGW w Łodzi wchodziły zespoły:

- Obsługi i Oceny Wniosków,
- Przygotowania Umów,
- Realizacji Umów,
- ds. Analiz i Inwestycji Kapitałowych,
- Kontroli Zewnętrznej,
- ds. Umorzeń,
- ds. Funduszy Unii Europejskiej,
- Finansowo-Księgowy,
- Organizacyjny,
- Systemu Zarządzania
- Zarządzania Personelem,
- Radców Prawnych,
- Administracyjny,

oraz samodzielne stanowisko pracy: Audytu Wewnętrznego.

W Funduszu w 2009 r. odbyło się pięć kontroli prowadzonych przez:

- Ministerstwo Środowiska Departament POIiŚ w dniach 19.01.2009 r.-28.01.2009 r. w zakresie prawidłowej organizacji Zespołu ds. Funduszy Unii Europejskiej oraz naboru i oceny wniosków o dofinansowanie,
- Najwyższą Izbę Kontroli Delegatura w Łodzi w dniach 09.02.2009 r. - 25.05.2009 r. w zakresie gospodarowania środkami publicznymi w latach 2007-2008,
- Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi w dniach 14.09.2009 r.- 23.10.2009 r. w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz pochodzącymi z Unii Europejskiej i wywiązywania się z warunków finansowania pomocy w ramach realizacji POIiŚ,
- Ministerstwo Środowiska w dniach 05.10.2009 r.- 06.10.2009 r. w zakresie Roczego Planu Działań na rok 2009,
- Urząd Kontroli Skarbowej w dniach 29.10.2009 r. - 22.01.2010 r. w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej w latach 2005-2008.

Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi wydał w roku sprawozdawczym 48 Zarządzeń, którymi wprowadzono m.in.: Procedury Systemowe w związku z wdrożeniem Systemu Zarządzania Jakością wg. wymagań normy PN-EN ISO 9001:2001, Instrukcję Kancelaryjną i Archiwalną, spis z natury i inwentaryzację zdawczo – odbiorczą.

W związku z rozwojem działalności Funduszu oraz coraz szerszym zakresem realizowanych zadań na rzecz ochrony środowiska, w 2008 r. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zdecydował o wdrożeniu Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2001. Po ustanowieniu Polityki Jakości WFOŚiGW w Łodzi, Zarządzeniem Prezesa Zarządu, ustanowiona została Księga Jakości oraz wprowadzonych zostało łącznie 21 procedur określających procesy zachodzące w Funduszu. W celu zweryfikowania poprawności wdrożonego systemu oraz zdobycia certyfikatu potwierdzającego spełnienie wymagań normy ISO 9001:2001, Zarząd podjął decyzję o certyfikacji. Audit certyfikujący przeprowadzony przez Instytucję Certyfikującą TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. odbył się w dniach 16.04.2009 r. oraz 04-06.05.2009 r.

W dniu 21.05.2009 Fundusz otrzymał certyfikat potwierdzający zgodność Systemu Zarządzania Jakością z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2001 w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa łódzkiego.

Celem potwierdzenia poprawnego funkcjonowania systemu zarządzania, przeprowadzono łącznie w roku sprawozdawczym 32 audyty obejmując swym zakresem wszystkie komórki organizacyjne Funduszu. Na ich podstawie oraz na podstawie przeglądu zarządzania potwierdzono pozytywne zmiany wynikające z wdrożenia systemu zarządzania jakością m. in. ustalenie precyzyjnych ścieżek postępowania oraz odpowiedzialności pracowników w danych obszarach, uporządkowanie wewnętrznej dokumentacji Funduszu, skrócenie czasu rozpatrywania wniosków i podpisywania umów oraz wzrost zadowolenia wśród Wnioskodawców oraz Beneficjentów WFOŚiGW w Łodzi.

Zatrudnienie w WFOŚiGW w Łodzi na dzień 31.12.2009 r. wynosiło 80,0 etatów (w tym pięciu członków Zarządu).

III. FINANSE WFOŚiGW W ŁODZI

1. Plan Finansowy

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej NFOŚiGW i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 230, poz. 1934) podstawą gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy są Roczne Plany Finansowe sporządzane na dany rok kalendarzowy i uchwalane przez Radę Nadzorczą, zawierające w szczególności:

1. przychody i wydatki,
2. stan finansowy funduszu na początek i koniec roku kalendarzowego.

Roczny Plan Finansowy WFOŚiGW w Łodzi na 2009 r. został przyjęty przez Radę Nadzorczą Uchwałą Nr 206/IX/2008 z dnia 26 września 2008 r., a następnie zmieniony w dniu 31 lipca 2009 r. Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 101/VII/2009 i 27 listopada 2009 r. Uchwałą Nr 211/XI/2009.

- Przychodami WFOŚiGW w Łodzi są:

1. opłaty za korzystanie ze środowiska i administracyjne kary pieniężne za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska,
2. nadwyżki z powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska,
3. pozostałe przychody, obejmujące przychody z działalności Funduszu, takie jak:
 - a) przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek,
 - b) przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków,
 - c) pozostałe przychody i zyski nadzwyczajne.

- Wydatki przeznacza się na:

1. finansowanie dotacyjne, w tym na:
 - a) dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki,
 - b) umorzenia pożyczek,
 - c) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.
2. wydatki bieżące (własne), na które składają się:
 - a) koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu,
 - b) koszty finansowe, obejmujące odpisy aktualizujące wartość posiadanych akcji i udziałów oraz należności,
 - c) pozostałe koszty i straty nadzwyczajne,
 - d) zakupy inwestycyjne własne.

Realizację Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi za 2009 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan Finansowy [tys. zł]	Realizacja Planu [tys. zł]	Wykonanie Planu [%]
I	Stan Funduszu na początek 2009 r.	549.362	549.362	100,00 %
II	Przychody w tym:	131.736	136.946	103,95 %
1.	Przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	65.000	68.102	104,77 %
2.	Nadwyżki powiatowych i gminnych funduszy	43.908	43.908	100,00 %
3.	Przychody z tytułu dotacji rozwojowych	529	518	97,92 %
4.	Przychody finansowe, pozostałe przychody i zyski nadzwyczajne	22.299	24.418	109,50 %
III	Wydatki w tym:	56.865	50.493	88,79 %
1.	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	26.200	24.741	94,43 %
2.	Umorzenia pożyczek	19.000	15.834	83,34 %
3.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	100	40	40,00 %
4.	Inne	100	23	23,00 %
5.	Dotacje rozwojowe	0	0	0,00 %
6.	Koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu, pozostałe koszty operacyjne	10.265	9.625	93,77 %
7.	Koszty finansowe i straty nadzwyczajne	1.200	230	19,17 %
8.	Zakupy inwestycyjne własne*	340	315	92,65 %
IV	Stan Funduszu na koniec 2009 r.	624.233	635.815	101,86 %

* zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają funduszu na koniec roku

Zrealizowany na początek 2009 r. **Stan Funduszu** wynosił 549.362 tys. zł i stanowi 100,00 % urealnionego planu finansowego. Planowany na koniec 2009 r. stan Funduszu w kwocie 624.233 tys. zł został wykonany w wysokości 635.815 tys. zł, co stanowi 101,86 % planu i jest wyższy od planowanego o 11.582 tys. zł.

Zrealizowane **przychody ogółem** w 2009 r. wynoszą 136.946 tys. zł, co stanowi 103,95 % planu i są wyższe od planowanych o kwotę 5.210 tys. zł.

Przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska w 2009 r. zaplanowane w wysokości 65.000 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 68.102 tys. zł, co stanowi 104,77 % planu, tj. wyższe od planowanych o kwotę 3.102 tys. zł.

Przekazane do Funduszu w 2009 r. **nadwyżki przychodów gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska** wyniosły 43.908 tys. zł, co stanowi 100% planu.

Na podstawie Porozumienia zawartego z Ministerstwem Środowiska w dniu 25 marca 2007 r. zaplanowano na 2009 r. **przychody z tytułu dotacji rozwojowych w ramach Pomocy Technicznej POIiŚ** dla Funduszu jako Instytucji Wdrażającej w wysokości 529 tys. zł. Ww. przychody zrealizowano w kwocie 518 tys. zł, co stanowi 97,92 % planu.

Przychody finansowe, pozostałe przychody z działalności oraz zyski nadzwyczajne obejmujące:

1. przychody z oprocentowania pożyczek,
2. przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków,
3. przychody z aktualizacji wartości aktywów, pozostałe przychody oraz zyski nadzwyczajne,

zaplanowane na poziomie 22.299 tys. zł, wykonane zostały w wysokości 24.418 tys. zł, co stanowi 109,50 % planu, w tym:

- **przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek** zaplanowano w wysokości 12.018 tys. zł, a uzyskano kwotę 11.107 tys. zł, co stanowi 92,42 % planu.
- **przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków** zaplanowano w wysokości 8.860 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 10.702 tys. zł, co stanowi 120,79% planu,
- **przychody z aktualizacji wartości aktywów finansowych oraz pozostałe przychody** zrealizowano w łącznej kwocie 2.609 tys. zł, co stanowi 183,60 % planu.

Fundusz nie osiągnął w roku sprawozdawczym **zysków nadzwyczajnych**.

Zaplanowane na 2009 r. **wydatki** w kwocie 56.865 tys. zł zrealizowano na poziomie 50.493 tys. zł, co stanowi 88,79 % planu tj. niższe od planowanych o 6.371 tys. zł.

Planowane **wypłaty dotacji i dopłat do oprocentowania pożyczek i kredytów** w wysokości 26.200 tys. zł wykonano w wysokości 24.741 tys. zł, co stanowi 94,43 % planowanych wypłat tj. niższej od planowanych o kwotę 1.459 tys. zł.

Zaplanowane **umorzenia pożyczek** w wysokości 19.000 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 15.834 tys. zł, co stanowi 83,34 % założonego na ten rok planu tj. niższej od planowanej o kwotę 3.166 tys. zł.

Zaplanowane **wypłaty nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników w administracji rządowej i samorządowej** w kwocie 100 tys. zł, zrealizowano w wysokości 40 tys. zł, co stanowi 40,00 % planowanych wypłat.

Na 2009 rok zaplanowano środki w wysokości 100 tys. zł z przeznaczeniem na **rekompensaty wypłat dla gmin na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz na likwidację skutków katastrof na podstawie ustawy o odpadach**, z czego zrealizowano wydatki w wysokości 23 tys. zł na rekompensaty dla gmin z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów Skarbu Państwa pokrytych wodami oraz z tytułu zwrotu kosztów związanych z odpadami z wypadku.

Koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu oraz pozostałe koszty operacyjne zaplanowane w wysokości 10.265 tys. zł wykonano w kwocie 9.625 tys. zł, co stanowi 93,77 % zaplanowanej kwoty tj. niższe od planowanych o 640 tys. zł.

Koszty finansowe i straty nadzwyczajne planowane w wysokości 1.200 tys. zł zrealizowano na kwotę 230 tys. zł, co stanowi 19,17 % kwoty planowanej, tj. niższe od planowanych o 970 tys. zł.

Fundusz nie poniósł w roku sprawozdawczym **strat nadzwyczajnych**.

Zakupy inwestycyjne własne, na które zaplanowano w 2009 r. kwotę 340 tys. zł, zrealizowano w kwocie 315 tys. zł, co stanowi 92,65 % planu.

Plan pożyczkowego finansowania ochrony środowiska wykonano na poziomie 92,71 %. Planowana kwota wypłat pożyczek wyniosła 200.000 tys. zł, z czego wypłacono w 2009 r. kwotę 185.414 tys. zł tj. mniej o 14.586 tys. zł.

2. Rachunek Zysków i Strat

Rachunek zysków i strat WFOŚiGW w Łodzi w 2009 r. zawiera niżej wymienione przychody z działalności w następujących wysokościach:

	tys. zł
1. Opłaty i kary ekologiczne	112.010
2. Pozostałe przychody operacyjne	764
3. Przychody finansowe	<u>24.166</u>
RAZEM PRZYCHODY	136.940

oraz koszty działalności obejmujące :

	tys. zł
1. Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	40.638
2. Koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu	9.591
3. Pozostałe koszty operacyjne	28
4. Koszty finansowe	<u>230</u>
RAZEM KOSZTY	50.487

Wynik finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi stanowi różnicę między przychodami, a kosztami i jest zyskiem brutto = netto o wartości **86.452.632,05 zł**. Zysk za 2009 rok jest wyższy o 12.057.351,17 zł od zysku osiągniętego za rok 2008.

3. Udziały i Akcje

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi posiada udziały i akcje w innych jednostkach nabyte przed 2009 r. W 2009 r. Fundusz nie nabywał udziałów ani akcji. Na dzień 31.12.2009 r. wartość bilansowa udziałów i akcji wynosiła 14.777 tys. zł i stanowiła 2,32 % aktywów Funduszu.

4. Papiery Wartościowe

Na dzień 31.12.2009 r. Fundusz posiada krótkoterminowe papiery wartościowe:

- jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym PIONEER ZRÓWNOWAŻONY FIO zaewidencjonowane w roku 1993 w cenie nabycia 200.000,00 zł oraz w 2006 r. i 2007 r. w cenie nabycia 7.486,05 zł (nabyte w ramach spełnionego świadczenia dodatkowego rozliczanego w okresach miesięcznych), wycenione na dzień bilansowy po cenach rynkowych do kwoty 981.869,45 zł.
- wartość bilansowa obligacji Skarbu Państwa o terminie wykupu przypadającym na 2010 r. wycenione po cenach rynkowych wynosi 2.908.810,92 zł.

IV. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ.

1. Formy i warunki udzielania pomocy finansowej przez WFOŚiGW w Łodzi

Od dnia 01.01.2009 r. w WFOŚiGW w Łodzi obowiązywały „Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi” (Uchwała Rady Nadzorczej Nr 267/XII/2008 z dnia 15.12.2008 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 46/V/2009 z dnia 25.05.2009 r.). Ponadto udzielając pomocy finansowej Fundusz opierał się także na następujących dokumentach:

- „Procedury składania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi” (Uchwała Zarządu Nr 1490/2008 z dnia 30.12.2008 r.);
- „Wytyczne dotyczące zasad sporządzania wniosków oraz kwalifikowania kosztów dla zadań z dziedziny edukacji ekologicznej” (Uchwała Zarządu nr 1492/2008 z dnia 30.12.2008 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Zarządu nr 262/2009 z dnia 25.03.2009 r.);
- „Wytyczne dotyczące zasad sporządzania wniosków oraz kwalifikowania kosztów dla zadań z dziedziny ochrony przyrody i krajobrazu” (Uchwała Zarządu Nr 1493/2008 z dnia 30.12.2008 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Zarządu Nr 63/2009 z dnia 20.01.2009 r.);
- „Regulamin dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska” (Uchwała Rady Nadzorczej Nr 268/XII/2008 z dnia 15.12.2008 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 33/III/2009 z dnia 30.03.2009 r. oraz Nr 47/V/2009 z dnia 25.05.2009 r.).

W 2009 r. podmioty ubiegające się o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi zobligowane były do złożenia odpowiedniego dla zakresu zadania formularza wniosku wraz z załącznikami. Przed złożeniem wniosku pracownicy Biura Funduszu udzielali konsultacji potencjalnym Wnioskodawcom w zakresie wymogów stawianych przez Fundusz przy ubieganiu się o pomoc finansową.

Prawidłowo wypełniony i kompletny wniosek był rozpatrywany po jego zarejestrowaniu. Indywidualne decyzje w sprawach przyznania dofinansowania na wnioskowane zadania podejmował Zarząd albo Rada Nadzorcza, w ramach kompetencji wynikających z Ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ze Statutu. Przy przyznawaniu dofinansowania brano pod uwagę m.in.: wielkość efektu rzeczowego/ekologicznego planowanego do uzyskania w wyniku realizacji zadania oraz możliwości finansowe Funduszu wynikające z Planu Działalności, w tym z Planu Finansowego Wsparcia na rok 2009.

W 2009 r. do Funduszu wpłynęło łącznie 508 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji, w tym również promes dofinansowania. Rozpatrzono pozytywnie 402 wnioski, w tym 15 promes dofinansowania. W 10 przypadkach Wnioskodawcy złożyli rezygnację z przyznanego przez Fundusz dofinansowania (w tym z 1 promesy). Ostatecznie zawarto 378 umów.

Spośród wszystkich wniosków złożonych w 2009 r. 52 rozpatrzono negatywnie. Nie zakończono procedury rozpatrywania 54 wniosków, w tym: ze względu na uchybienia formalne i merytoryczne - 12 wniosków, z powodu nieuzupełnienia wniosku po negatywnej ocenie formalnej - 22 wniosków (co było traktowane jako rezygnacja), a w 20 przypadkach Wnioskodawcy złożyli rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie przed podjęciem decyzji przez odpowiedni organ Funduszu.

Pomoc finansowa ze środków Funduszu udzielana była w trzech podstawowych formach:

- pożyczek,
- dotacji,
- dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Pożyczki, stanowiły uzupełnienie środków własnych Pożyczkobiorców do wysokości **90 % kosztów realizacji zadania**. Były one oprocentowane wg stałej stopy procentowej określonej w umowie, ustalonej w odniesieniu do stopy redyskonta weksli obowiązującej w dniu podjęcia decyzji o dofinansowaniu przez kompetentny organ Funduszu, pomniejszonej o punkty procentowe. Oprocentowanie pożyczek mieściło się w zakresie od „s.r.w. – 3,5 p.p., lecz nie mniej niż 1,5%” do „s.r.w. – 0,5 p.p., lecz nie mniej niż 4,5%” w skali roku, w zależności od rodzaju dofinansowywanego zadania. Okres karencji w spłacie pożyczki wynosił do 18 miesięcy od daty zawarcia umowy, lecz nie mógł być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia zakończenia zadania. Maksymalny okres spłaty pożyczki nie mógł przekroczyć 10 lat, licząc od dnia upływu okresu karencji, a dla pożyczek udzielanych na realizację zadań dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej okres ten nie mógł przekroczyć 15 lat.

Pożyczka udzielona przez Fundusz będzie mogła podlegać częściowemu umorzeniu na wniosek Pożyczkobiorcy, pod warunkiem m.in. osiągnięcia zaplanowanych w umowie efektów ekologicznych i/lub rzeczowych oraz terminowej spłaty części kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami. Umorzeniu nie podlegały pożyczki spłacone w momencie wystąpienia z wnioskiem o umorzenie, pożyczki o okresie spłaty do 1 roku lub spłacone w okresie 1 roku, pożyczki stanowiące krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. Umorzeniu podlegały także odsetki od kapitału należne za cały okres spłaty określony w umowie.

Dotacje według obowiązujących w 2009 r. „Zasad udzielania i umarzania pożyczek...” mogły stanowić uzupełnienie środków własnych Dotowanego do wysokości:

- **99 % całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu likwidacji skutków klęsk żywiołowych oraz katastrof naturalnych;
- **80 % całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej; ochrony przyrody i krajobrazu realizowanych na terenach chronionych; budowy, rozbudowy, modernizacji zbiorników małej retencji, retencji korytovej; budowy i remontów budowli piętrzących oraz innych zabezpieczających przed powodzią i erozją jak również robót konserwacyjnych i zabezpieczających na rzekach województwa łódzkiego; zadań związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii realizowanych w budynkach użyteczności publicznej, a także z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska;
- **60 % całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu poza zadaniami realizowanymi na obszarach chronionych;
- **40 % całkowitego kosztu zadania** w pozostałym zakresie.

Głównymi odbiorcami pomocy finansowej w formie **dopłaty do oprocentowania kredytów komercyjnych** ze środków Funduszu w roku 2009 były osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej, dla których dopłaty stanowiły jedyną formę pomocy finansowej udzielanej ze środków WFOŚiGW w Łodzi. Również były one przyznawane osobom prawnym. Dla potrzeb tej formy pomocy w bankach współpracujących z Funduszem (8 banków) funkcjonował specjalny rodzaj kredytu, którego wysokość zgodnie z „Regulaminem dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska” nie mogła przekroczyć 80 % wartości zadania z zastrzeżeniem, iż łączna wysokość kredytu, pożyczki lub dotacji i umorzenia nie mogą przekroczyć 90 % kosztu całkowitego realizowanego zadania.

Kredyty udzielane przez banki w roku sprawozdawczym oprocentowane były w wysokości 1,4 stopy redyskonta weksli Narodowego Banku Polskiego. Oprocentowanie dla Wnioskodawcy ustalane było w stosunku do stopy redyskonta weksli i stanowiło różnicę pomiędzy oprocentowaniem kredytu udzielanego przez bank, a dopłatą do oprocentowania kredytu przyznaną przez Fundusz. Wskaźnik dopłaty uzależniony był od dziedziny ochrony środowiska.

W 2009 r. wysokość wskaźnika dopłaty do kredytu bankowego przyznawanej przez Fundusz wynosiła od 0,40 do 0,70 stopy redyskonta weksli NBP. Okres kredytowania liczony był od dnia zawarcia umowy kredytowej i nie mógł przekroczyć 5 lat dla osób fizycznych lub 8 lat dla pozostałych Wnioskodawców, a w przypadku zadań stanowiących krajowy wkład własny przy realizacji zadań finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej nawet do 15 lat. Okres karencji w spłacie rat kapitałowych kredytu wynosił maksymalnie do 18 miesięcy od daty zawarcia umowy kredytowej, lecz nie mógł być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia zakończenia zadania. Okres karencji wliczany był w okres kredytowania.

2. Finansowanie przedsięwzięć priorytetowych

W dniu 27.06.2008 r. Rada Nadzorcza Uchwałą Nr 103/VI/2008 zatwierdziła „Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na rok 2009”. Następnie w dniu 25.05.2009 r. Rada Nadzorcza dokonała zmiany ww. dokumentu Uchwałą nr 48/V/2009 z dnia 25.05.2009 r.

Lista przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na 2009 rok została opracowana na podstawie:

- Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,
- Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Planu Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,
- Wojewódzkiego Programu Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego.

Ujęto na niej również potrzeby zgłaszane przez jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty w zakresie realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej rozpoczętych jak też i planowanych do realizacji w 2009 roku.

WFOŚiGW w Łodzi ustalił w 2009 r. następujące priorytety dziedzinowe:

1. Ochrona zasobów wodnych (OWiGW);
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (OZ);
3. Ochrona powietrza (OA);
4. Ochrona przed hałasem (OH);
5. Ochrona przyrody i krajobrazu (OP);
6. Edukacja ekologiczna (EE) – jako instrument wspierający realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów;
7. Badania naukowe i ekspertyzy (BN);
8. Monitoring środowiska (MŚ);
9. Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska (KO);
10. Pozostałe zadania ochrony środowiska (ZI);

w ramach których określone zostały priorytetowe kierunki udzielania dofinansowania ze środków Funduszu.

Zgodnie z Listą przedsięwzięć priorytetowych w 2009 roku dofinansowanie zadań ze środków Funduszu następowało zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

1. wspomaganie zadań korzystających ze środków funduszy strukturalnych, przede wszystkim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego,
2. dofinansowanie zadań ochrony środowiska równolegle dotowanych przez Fundusz Spójności,
3. wspieranie zadań pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, a wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym, zadań realizowanych na terenach objętych ochroną przyrody, zgodnie z Ustawą o Ochronie Przyrody,
4. dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

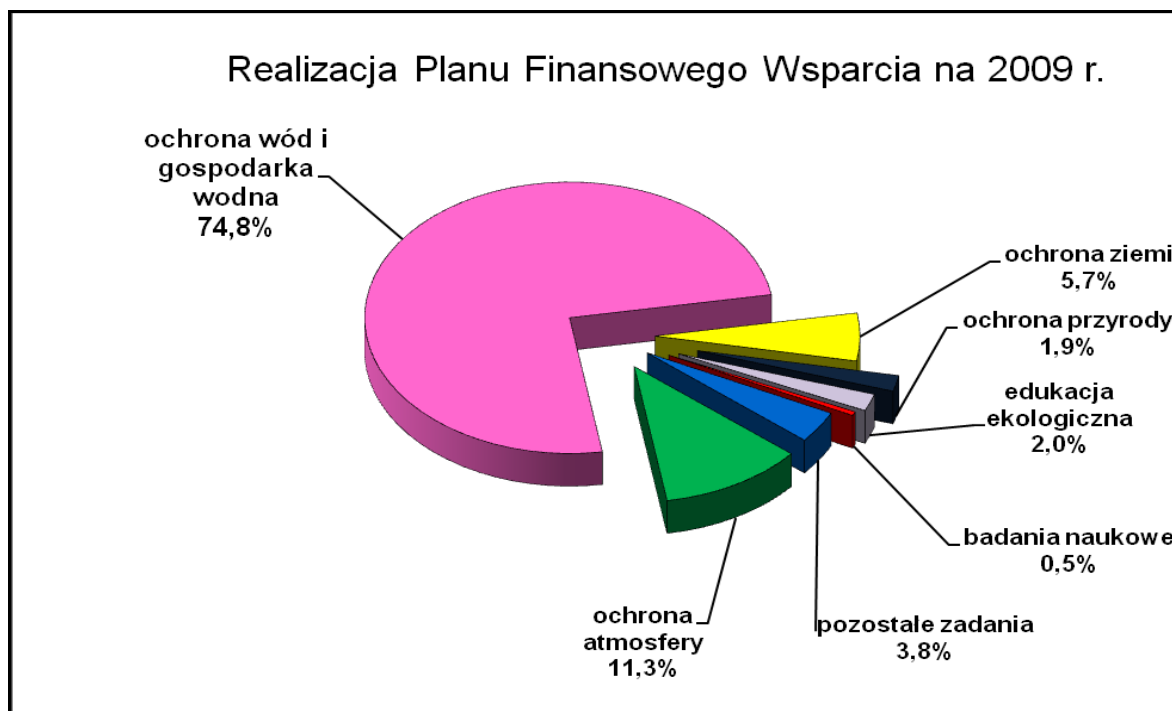
W celu realizacji zadań znajdujących się na „Liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi” w 2009 r. W ramach przyjętych priorytetów zawarto **265** umów pożyczek i dotacji na ogólną kwotę **147.512,60 tys. zł** oraz **3 aneksy** zwiększające kwoty umów zawartych w 2006 roku oraz w 2008 roku w łącznej wysokości **1.862,51 tys. zł**. Kwota umów zawartych na zadania priorytetowe wraz z aneksami zwiększającymi w roku sprawozdawczym stanowiła **87,16 %** zrealizowanego Planu Działalności - Planu Finansowego Wsparcia. Na realizację powyższych przedsięwzięć w 2009 r. wydatkowano ogółem **54.933,64 tys. zł**. Zobowiązania Funduszu na dzień 31.12.2009 r. z tytułu dofinansowania zadań priorytetowych wyniosły **94.429,13 tys. zł**.

3. Realizacja Planu Działalności 2009 - Planu Finansowego Wsparcia

Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2009 rok został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Funduszu w dniu 26.09.2008 r. Uchwałą nr 206/IX/2008, a następnie został dwukrotnie zmieniony: w dniu 31.07.2009 r. (Uchwałą nr 101/VII/2009) oraz w dniu 27.11.2009 r. (Uchwałą nr 211/XI/2009). W obu przypadkach dokonano zmiany zarówno Planu Finansowego jak i Planu Finansowego Wsparcia. Zmiany w Planie Działalności Funduszu wynikały z potrzeby urealnienia zawartych w nim założeń, a także bieżących potrzeb Beneficjentów, planujących realizację inwestycji proekologicznych, o dofinansowanie których ubiegali się ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Realizację Planu Finansowego Wsparcia w 2009 r. tj. zawarte umowy pożyczek i dotacji z aneksami zwiększającymi kwoty umów zawartych w latach ubiegłych w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska przedstawiono w tabeli oraz na wykresach zamieszczonych na kolejnych stronach niniejszego Sprawozdania. Wykonanie Planu Finansowego Wsparcia w pozycji pożyczki wyniosło 142,35 mln zł tj. 94,90 %, natomiast w pozycji dotacje Plan wykonany został w wysokości 28,83 mln zł tj. 96,11 %.

Wykonanie Planu w niższej wysokości niż zakładano, wynika z zawierania umów na niższe kwoty niż wielkość przyznanego przez Zarząd/Radę Nadzorczą dofinansowania, a także ze względu na fakt, iż Beneficjenci środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, po otrzymaniu decyzji o dofinansowaniu z tych funduszy, występowali o korektę wysokości wsparcia finansowego.

W Planie Finansowego Wsparcia na rok 2009 zagwarantowano środki na dofinansowanie, w formie pożyczek, zadań współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej w dziedzinie Ochrona Wód i Gospodarka Wodna oraz w dziedzinie Ochrona Ziemi. Na ten cel zaplanowano kwotę 90 mln zł, która została w pełni wykorzystana. Ponadto w ramach współfinansowania zadań realizowanych ze środków Unii Europejskiej została zawarta również jedna umowa dotacji z dziedziny Gospodarki Wodnej na kwotę 1,16 mln zł.

REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA OCHRONY ŚRODOWISKA WFOŚIGW W ŁODZI W 2009 r.

Lp.	Dziedzina	Plan ogółem (4+5)	Plan Dotacje	Plan Pożyczki	Realizacja Ogółem (8+10)		Realizacja Dotacja		Realizacja Pożyczka	
					Umowy zawarte		Umowy zawarte		Umowy zawarte	
					Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych		Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych		Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	
					zł	%	zł	%	zł	%
1	Ochrona Atmosfery	24 500 000,00	4 500 000,00	20 000 000,00	19 381 537,09	79,14%	4 171 996,07	92,91%	15 209 541,02	76,05%
					8 800,00		8 800,00		0,00	
2	Ochrona Wód i Gospodarka Wodna	130 000 000,00	11 000 000,00	119 000 000,00	126 254 736,92	98,54%	11 000 000,00	100,00%	115 254 736,92	98,40%
					1 843 500,00		0,00		1 843 500,00	
3	Ochrona Przyrody i Krajobrazu	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	3 219 160,39	91,98%	3 219 160,39	91,98%	0,00	
					0,00		0,00		0,00	
4	Ochrona Ziemi	11 000 000,00	1 000 000,00	10 000 000,00	9 715 320,41	88,32%	660 000,00	66,00%	9 055 320,41	90,55%
					0,00		0,00		0,00	
5	Badania Naukowe i Ekspertyzy	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	795 808,80	79,58%	795 808,80	80,60%	0,00	
					0,00		10 208,91		0,00	
6	Edukacja Ekologiczna	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	3 466 016,35	99,03%	3 466 016,35	99,03%	0,00	
					0,00		0,00		0,00	
7	Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	6 500 000,00	5 500 000,00	1 000 000,00	6 481 333,20	99,71%	5 497 373,20	100,00%	983 960,00	98,40%
					0,00		2 620,00			
Razem umowy zawarte		180 000 000,00	30 000 000,00	150 000 000,00	169 313 913,16	-	28 810 354,81	-	140 503 558,35	-
Razem aneksy zwiększające					1 865 128,91	-	21 628,91	-	1 843 500,00	-
Razem		180 000 000,00	30 000 000,00	150 000 000,00	171 179 042,07	95,10%	28 831 983,72	96,11%	142 347 058,35	94,90%

4. Realizacja zadań finansowanych w formie pożyczek i dotacji

4.1 Ochrona atmosfery

Na realizację zadań z dziedziny Ochrony Atmosfery Fundusz w 2009 roku zawarł łącznie 52 umowy na kwotę 19.381.537,09 zł, w tym 35 umów pożyczek na kwotę 15.209.541,02 zł oraz 17 umów dotacji na kwotę 4.171.996,07 zł. Na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w latach 2006-2009 Fundusz przekazał w 2009 roku kwotę w łącznej wysokości 28.613.504,58 zł, z czego 90,16 % tj. 25.796.405,74 zł stanowiły pożyczki, a 9,84 % tj. 2.817.098,84 zł stanowiły dotacje.

Stan zobowiązań Funduszu z tytułu zawartych umów z lat 2006-2009 wynosi 12.293.426,25 zł, w tym w ramach dotacji 4.945.808,19 zł, a w ramach pożyczek 7.347.618,06 zł.

Podstawą realizacji zadań z dziedziny Ochrony Atmosfery było zmniejszenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu. W 2009 roku dofinansowane przez Fundusz inwestycje obejmowały następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – zawarto 18 umów na łączną kwotę 4.342.996,07 zł,
- termomodernizację obiektów - zawarto 24 umowy na łączną kwotę 9.156.537,07 zł,
- modernizację sieci ciepłej - zawarto 6 umów na łączną kwotę 3.733.513,08 zł,
- pozostałe zadania z ochrony atmosfery – zawarto 4 umowy na łączną kwotę 2.148.490,87 zł.

– Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W ramach tej grupy zadań zawierano umowy z jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, domami pomocy społecznej, szpitalami oraz parafiami. Zakres rzeczowy związany z odnawialnymi źródłami energii to: wykonanie instalacji kolektorów słonecznych do celów przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz wody produkcyjnej i modernizację źródła ciepła poprzez zastosowania kotłów na biomasę.

Dwie największe umowy pod względem rzeczowym i finansowym związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii zawarto ze Szpitalem Miejskim im. dr Karola Jonschera w Łodzi na wykonanie instalacji 165 sztuk kolektorów słonecznych o łącznej powierzchni absorpcji 380,00 m² oraz z Gminą Daszyna na wykonanie lokalnej kotłowni opalanej biomasą o mocy 600 kW.

– Termomodernizacja obiektów

Termomodernizację obiektów polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie okien i drzwi, modernizacji instalacji c.o. i c.w.u. wykonano w: szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach, przedszkolach, budynkach mieszkalnych, strażnicach, urzędach, budynkach biurowych oraz w przychodniach rejonowych.

Największe wsparcie finansowe zadań z tej grupy tematycznej w 2009 roku otrzymała Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Chrobrego w Łodzi. Zadanie polegało na wykonaniu docieplenia ścian na powierzchni 15.478,11 m² i stropodachów na powierzchni 1.591,66 m². Planowana redukcja niskiej emisji do atmosfery wyniesie: redukcja emisji pyłu – 4,0 Mg/rok, redukcja emisji SO₂ – 4,3 Mg/rok, redukcja emisji NO_x – 2,6 Mg/rok, redukcja emisji CO – 9,8 Mg/rok.

– **Modernizacja sieci ciepłej**

W powyższej grupie tematycznej zadań zawarto umowy z Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Łasku, z Miastem i Gminą Wieluń, z Zakładem Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Pabianicach oraz z Miejskimi Sieciami Ciepłymi w Zduńskiej Woli sp. z o.o. Przy pomocy środków z Funduszu w formie pożyczek, Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pabianicach, realizował cztery zadania, tj. „Ucieplwienie Centrum Miasta Pabianic - II ETAP”, „Modernizację systemu produkcji energii ciepłej poprzez wymianę rusztu kotła wodnego KW-3 i wymianę pęczka konwekcyjnego II ciągu kotła wodnego KW-4”, „Ucieplwienie Osiedla Piaski - VI Etap” oraz „Wymianę sieci ciepłej na Osiedlu Bugaj”. W ramach pierwszego zadania zmodernizowano istniejącą sieć ciepłą w technologii rur preizolowanych o łącznej długości 311,3 mb oraz przebudowano łącznie 283 mb wysokoparametrowej sieci ciepłej. W ramach drugiego zadania wybudowano węzły kompaktowe ciepłe dwufunkcyjne, wysokoparametrowe przyłącze ciepłe o łącznej długości 56,19 mb. W ramach trzeciego zadania wymieniono ruszt oraz wykonano instalację automatyki kotła wodnego KW-3 WR 25-014M oraz usprawniono układ technologiczny w kotle KW-4 WR 25-014M poprzez wymianę węzownic w podgrzewaczu wody. W ramach czwartego zadania realizowanego przez ZEC Sp. z o.o. Pabianice wybudowano sieć magistrali przesyłowej o łącznej długości 620,9 mb, odcinek sieci i przyłącza ciepłego o łącznej długości 150 mb wraz montażem węzłów ciepłych.

Największe wsparcie finansowe w tej grupie zadań otrzymały Miejskie Sieci Ciepłe w Zduńskiej Woli sp. z o.o. na kwotę 1.220.000,00 zł. Zadanie obejmowało budowę sieci ciepłowniczej na odcinku bezkolizyjnym 530,50 mb, budowę sieci ciepłowniczej na odcinku kolidującym 179 mb, dostawę i montaż 14 kompaktowych węzłów ciepłych.

– **Pozostałe zadania z ochrony atmosfery**

W ramach innych zadań z zakresu Ochrony Atmosfery dofinansowano m.in. Spółdzielnię Mieszkaniową „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim kwotą 1.303.000,00 zł na zadanie związane z przebudową kotłowni Zawadzka - modernizacja kotłów oraz instalacji odprowadzania spalin ze zwiększeniem skuteczności urządzeń odpylających. Wsparcie ze środków Funduszu otrzymała również Gmina Konopnica w kwocie 581.840,87 zł na modernizację systemu oświetlenia drogowego na terenie Gminy Konopnica.

Podsumowując, umowy zawarte w 2009 r. z dziedziny Ochrona Atmosfery będą skutkowały zmniejszeniem emisji związków dwutlenku i tlenku węgla, związków siarki, azotu oraz pyłów o następujące wielkości: CO₂ – 5.324,62 Mg/rok, CO – 106,74 Mg/rok, SO₂ – 58,5 Mg/rok, NO_x – 19,12 Mg/rok, pył – 51,49 Mg/rok.

4.2 Ochrona Wód

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Ochrony Wód w 2009 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki. W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł 49 umów pożyczek na łączną kwotę 103.367.277,28 zł, na podstawie których przekazał kwotę 29.649.699,44 zł, a zobowiązania na lata 2010 – 2012 wynoszą 73.735.277,84 zł. Wśród umów podpisanych w 2009 r., 10 na kwotę 82.411.635,75 zł stanowi krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięcia z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy europejskich.

Ponadto na podstawie umów zawartych w latach 2006-2008 Fundusz wypłacił na ochronę wód kwotę 109.507.124,82 zł w formie pożyczek. Na dzień 31.12.2009 r. do przekazania z umów z lat 2006-2008 pozostała kwota w wysokości 56.244.626,31 zł.

Działania Funduszu w dziedzinie ochrony wód w 2009 r. polegały na dofinansowaniu zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków – 6 umów na kwotę 8.885.482,74 zł,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – 3 umowy na kwotę 657.026,00 zł,
- budowa sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych – 14 umów na kwotę 6.701.509,40 zł,
- budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej – 26 umów na kwotę 87.123.259,14 zł.

– **Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków**

W ramach umów zawartych w 2009 r. Fundusz dofinansował budowę, modernizację i rozbudowę małych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 250 m³/dobę w gminach: Nowe Ostrowy, Biała Rawska, Kamieńsk oraz o przepustowości powyżej 250 m³/dobę w Wieruszowie, w Moszczenicy i w Strzelcach Wielkich.

Fundusz współfinansował modernizację oczyszczalni ścieków w Moszczenicy oraz w Wieruszowie, które były równolegle finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013. Zakończenie inwestycji planowane jest w 2010 roku, a wykonanie ich spowoduje redukcję BZT₅ w ilości 880,98 Mg/rok. Wybudowane oczyszczalnie ścieków w gminie Biała Rawska, Kamieńsk i Strzelce Wielkie oraz w Nowych Ostrowach umożliwią redukcję BZT₅ w ilości około 873 Mg/rok. W wyniku realizacji zadań z tej grupy łączna przepustowość wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni, z umów zawartych w 2009 r., wyniesie 4.576 m³/dobę.

– **Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków**

W roku sprawozdawczym ze środków Funduszu dofinansowana została budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin:

- Czerniewice – wybudowano 12 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 11,10 m³/dobę. Inwestycja ta umożliwi oczyszczenie ok. 4.051,50 m³/rok ścieków,
- Ozorków - wybudowano 41 sztuk przydomowych oczyszczalni biologicznych ścieków o łącznej przepustowości ok. 49,20 m³/dobę. Inwestycja ta umożliwi oczyszczenie ścieków socjalno-bytowych w ilości ok. 7.300 m³/rok,
- Stryków - wybudowano 20 sztuk przydomowych oczyszczalni biologicznych ścieków o łącznej przepustowości 27 m³/dobę działających w oparciu o pełne biologiczne oczyszczanie osadem czynnym.

W ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej w roku 2009 wykonano łącznie 159 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości 176,6 m³/dobę. Dzięki realizacji inwestycji nastąpiła redukcja BZT₅ w ilości około 19,16 Mg/rok.

– **Budowa sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych**

W roku sprawozdawczym Fundusz podpisał umowy na budowę sieci kanalizacji deszczowej z gminą Dłutów, Kamieńsk, Kutno oraz w miastach: Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Piotrków Trybunalski oraz Rawa Mazowiecka.

W Tomaszowie Mazowieckim (6 umów) zamontowano 3 separatory lamelowe na istniejącej kanalizacji deszczowej, zapewni to uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta oraz odprowadzenie wód deszczowych w ilości ok. 92.160 m³/rok. Równolegle wybudowano kanalizację deszczową o długości ponad 2.200 mb. Inwestycja ta umożliwi zwiększenie odprowadzania wód opadowych systemem kanalizacji deszczowej w ilości ok. 17.270 m³/rok.

W Gminie Kamieńsk wybudowano kanalizację deszczową o długości 2.473 mb, która umożliwi odprowadzenie ścieków deszczowych w ilości około 77.886 m³/rok.

W Piotrkowie Trybunalskim zostanie wybudowana sieć kanalizacji deszczowej o długości ok. 730 mb oraz 91 szt. przykanalików. Umożliwi to odprowadzenie ścieków deszczowych w ilości około 13.362 m³/rok. Budowa sieci kanalizacji deszczowej w Kutnie o długości około 1.359 mb oraz 47 wpustów deszczowych o długości 169 mb pozwoli na odprowadzenie oczyszczonych wód deszczowych do rzeki Ochni w ilości 341.751 m³/rok. Montaż separatora oraz wybudowanie sieci kanalizacji deszczowej o długości 185 mb w Łowiczu spowodowało zwiększenie ilości odbieranych ścieków deszczowych o 2.600 m³/rok. Budowa oczyszczalni wód deszczowych - separatora wraz ze zintegrowanym osadnikiem oraz kanalizacji deszczowej o długości 955 mb w Rawie Mazowieckiej umożliwi zwiększenie ilości ścieków odbieranych systemem kanalizacji deszczowej o około 74.548 m³/rok.

Wykonanie sieci kanalizacji deszczowej z przyłączami przy udziale środków Funduszu przyczyniło się do odprowadzania wód opadowych w łącznej ilości ok. 843.516 m³ rocznie do wód powierzchniowych poprzez osadniki szlamowe i separatory. Wody opadowe odprowadzane są w sposób zorganizowany, zgodnie z pozwoleniami wodno-prawnymi. Poprzez realizację ww. projektów ograniczone zostanie zanieczyszczenie wód substancjami szczególnie szkodliwymi, takimi jak substancje ropopochodne.

– **Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej**

W przypadku funkcjonujących oczyszczalni ścieków dla zapewnienia większego dopływu ścieków, przekazano z Funduszu środki na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całego województwa łódzkiego m.in. w miastach: Łowicz, Tomaszów Mazowiecki, Radomsko. Dofinansowanie otrzymały również gminy: Andrespol, Czarnocin, Rzgów, Ozorków, Goszczanów, Konopnica oraz Sulmierzyce.

Przy udziale środków z Funduszu, w ramach umów zawartych w 2009 r., wykonana zostanie kanalizacja sanitarna o długości 182.500 mb wraz z 3.973 szt. przyłączy. Pozwoli to na likwidację nieszczelnych szamb i odprowadzenie ścieków w sposób zorganizowany na urządzenia oczyszczalni w ilości około 936.087 m³/rok.

W roku 2009 Fundusz udzielał pożyczek na krajowy wkład własny dla Beneficjentów którzy uzyskali środki z funduszy Unii Europejskiej. Projekt pn: „Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w Pabianicach: Kontrakt IV - Przebudowa kolektora III, budowa kanalizacji w ul. Jasnej, Polnej, Jutrzkowickiej i Gdańskiej, Kontrakt V - Budowa kanalizacji w zlewni ulicy Gruntowej - Karniszewickiej, Kontrakt VI - Budowa kanalizacji w zlewni kolektora II od ul. Grota Roweckiego do ul. Miodowej oraz regulacja wylotów kanalizacji deszczowej i przelewów burzowych”, współfinansowany z Funduszu Spójności, realizowany jest przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pabianicach. Powyższa inwestycja zwiększy ilości ścieków odbieranych systemem kanalizacji sanitarnej o 336.600 m³/rok oraz ścieków odbieranych systemem kanalizacji deszczowej o 288.000 m³/rok.

Fundusz udzielił również dofinansowania na kompleksowe projekty, współfinansowane z **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013**, realizowane przez:

- Zakład Wodociągów i Kanalizacji „Wod-Kan” Sp. z o.o. w Bełchatowie,
- Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Konstantynów Łódzki.

Zadanie pn: „Budowa i modernizacja systemu sieci wodno - kanalizacyjnej na terenie Miasta Bełchatowa” realizowane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji „Wod-Kan” Sp. z o.o. w Bełchatowie, dofinansowane jest ze środków Funduszu w wysokości 33.000.000 zł. W wyniku realizacji tego projektu zostanie uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Bełchatowa poprzez

odprowadzenie ścieków socjalno-bytowych do rzeki Rakówki w ilości ok. 361.516 m³/rok, ścieków deszczowych w ilości ok. 299.380 m³/rok, dostarczenie wody spełniającej wymagania jakościowe w ilości ok. 79.526 m³/rok oraz uzdatnienie wody w ilości 3.739.793 m³/rok. Zakończenie realizacji zadania planowane jest w 2011 roku.

Projekt pn: „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka - Faza I” realizowany przez Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o., został dofinansowany ze środków Funduszu w wysokości 20.404.239 zł. Wykonanie tego projektu umożliwi odprowadzenie oczyszczonych ścieków do rzeki Rawki w ilości 194.680 m³/rok, odprowadzenie ścieków deszczowych w ilości 106.600 m³/rok, dostarczenie wody spełniającej wymagania jakościowe w ilości około 146.898,00 m³/rok. Zakończenie zadania planowane jest w 2013 roku.

Zadanie „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Miasta Konstanczyna Łódzkiego (faza II)”, realizowane przez Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Konstanczyn Łódzki Sp. z o.o., dofinansowane ze środków Funduszu w wysokości 6.485.054,94 zł, umożliwi odprowadzenie oczyszczonych ścieków do rzeki Ner w ilości 60.246,00 m³/rok oraz ścieków deszczowych do rzeki Łódki i Jasieniec w ilości 403.250,00 m³/rok. Zakończenie zadania planowane jest w 2012 roku.

Projekty, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, dofinansowane przez Fundusz, realizowane są min. przez Gminy Uniejów, Rokiciny oraz Gminę Wierzchlas.

W Gminie Uniejów zostanie wykonana: modernizacja Stacji Uzdatniania Wody, budowa sieci wodociągowej o długości 9.334 mb oraz kanalizacji sanitarnej o długości 11.550 mb, 6 szt. przepompowni ścieków oraz modernizacja oczyszczalni ścieków. W wyniku realizacji powyższego zadania zostanie uporządkowana gospodarka wodno-ściekowej na terenie gminy, umożliwi ona odprowadzenie oczyszczonych ścieków do rzeki Warty w ilości 292.000 m³/rok, dostarczenie mieszkańcom miasta wody o odpowiedniej jakości w ilości 547.500 m³/rok (Stacja Uzdatniania Wody w Spycimierzu) oraz w ilości 839.500 m³/rok (Stacja Uzdatniania Wody w Uniejowie).

W Gminie Rokiciny zostanie zmodernizowany wodociąg o długości 6.221 mb wraz z ujęciem wody, wybudowana będzie sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 9.185 mb. Wykonanie powyższego zadania pozwoli na dostarczenie wody wodociągiem w ilości około 20.805 m³/rok, uzdatnianie wody w ilości około 112.613 m³/rok. W Gminie Wierzchlas zostanie wybudowana oczyszczalnia ścieków o przepustowości 360 m³/dobę oraz sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 6.073,50 mb. Realizacja zadania umożliwi zwiększenie ilości oczyszczonych ścieków o 131.400 m³/rok.

Należy podkreślić fakt, iż projekty dofinansowane przez Fundusz w roku 2009 z zakresu Ochrony Wód to projekty wieloletnie, zatem uzyskanie wymiernych efektów ekologicznych nastąpi w kolejnych latach.

Realizacja zadań z dziedziny Ochrona Wód, na podstawie zawartych umów w 2009 r. pozwoli na:

- wybudowanie 6 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 929 m³/dobę i redukcją ładunków podstawowych wskaźników zanieczyszczeń głównie BZT₅,
- zwiększenie przepustowości modernizowanych oczyszczalni o 2.205 m³/dobę,
- wykonanie łącznie 73 sztuk przyzagrodowych oczyszczalni ścieków, w ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej o przepustowości 87,3 m³/dobę
- wybudowanie ok. 182.500 mb kanalizacji sanitarnej wraz z 3.955 szt. przyłączy,
- wybudowanie 59.802 mb kanalizacji deszczowej wraz z 788 szt. przykanalików.

4.3 Gospodarka wodna

W 2009 r. Fundusz zawarł 28 umów pożyczek na kwotę 11.887.459,64 zł oraz 6 umów dotacji na kwotę 11.000.000 zł, w oparciu o które przekazał kwotę 5.681.088,56 zł w formie pożyczek i 3.948.956,83 zł w formie dotacji. Wśród umów zawartych w 2009 r., 6 stanowi krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięcia z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy europejskich na kwotę 3.210.372,99 zł.

Na podstawie umów zawartych w latach 2007-2008 Fundusz wypłacił w 2009 r. w formie pożyczek kwotę 2.710.298,35 zł, a formie dotacji kwotę 474.470,70 zł. Zobowiązania z umów zawartych w 2009 r., które Fundusz przyjął do realizacji w latach 2010 - 2012 wynoszą 6.206.371,08 zł w formie pożyczek oraz 7.050.522,22 zł w formie dotacji.

Zadania dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Gospodarka Wodna zakwalifikowano do następujących grup:

- budowa i rozbudowa zbiorników wodnych – 5 umów na kwotę 10.327.840,85 zł,
- regulacja rzek – 1 umowa na kwotę 672.159,15 zł,
- budowa i modernizacja ujęć wody, studni - 3 umowy na kwotę 2.304.292,69 zł,
- budowa, rozbudowa i modernizację stacji uzdatniania wody – 10 umów na kwotę 3.372.452,42 zł,
- budowa i modernizacja wodociągów z przyłączami – 15 umów na kwotę 6.210.714,53 zł.

– **Budowa i rozbudowa zbiorników wodnych**

Zadania z tej grupy realizowane były przez Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Kolumna, Gminę Uniejów, Miasto Łódź oraz Województwo Łódzkie. Zadania z tej grupy obejmują m.in. budowę systemów małej retencji korytowej na terenie leśnictwa Mogilno, budowę zbiornika retencyjnego „Wycieczkowa” w Łodzi oraz „Smardzew” w pow. sieradzkim, budowę jazu w pow. poddębickim.

Projekt „Budowa obwałowania przeciwpowodziowego wraz z przepompownią i wielozadaniowym zbiornikiem retencyjno-wyrównawczym w rejonie rzeki Struga Spycimierska w celu ochrony przeciwpowodziowej terenów inwestycyjnych „Termy Uniejów” realizowany przez Gminę Uniejów, współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013.

Wymienione inwestycje pozwolą na utrzymanie retencji wód, naturalnego poziomu wody gruntowej w ich otoczeniu, poza tym powstrzymają stopowienie naturalnych użytków zielonych, jak również stanowią dodatkowy rezerwuar wody gaśniczej na wypadek pożarów leśnych oraz tworzą ostoje dla dzikiego ptactwa i drobnej zwierzyny leśnej.

– **Regulacja rzek**

W roku 2009 Fundusz przyznał dofinansowanie na zadanie pn: „Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych - zabezpieczenie przeciwpowodziowe i przeciwerozyjne” realizowane przez Województwo Łódzkie. Realizacja zadania polegającego na zabezpieczeniu przeciwpowodziowym i przeciwerozyjnym rzek pozwoliła na udrożnienie koryt rzecznych poprzez likwidację przymulisk i zatorów, naprawę uszkodzonych budowli piętrzących, uszkodzonych skarp oraz uregulowanie rzek.

Umożliwiło to przywrócenie sprawności przepływowej rzek województwa łódzkiego, zmniejszy zagrożenie powodziowe w dolinach rzek oraz usprawni odpływ z urządzeń melioracyjnych.

- **Budowa i modernizacja ujęć wody, studni**
W ramach tej grupy Fundusz wsparł inwestycje polegające na przebudowie istniejących komunalnych ujęć wody z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Realizacja zadań pozwoliła na zwiększenie wydajności ujęć wody oraz dostarczenie wody mieszkańcom o lepszych parametrach jakościowych. Inwestycje realizowane były na terenie gminy Pęczniew i Aleksandrów.
- **Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody**
Dzięki realizacji tych inwestycji mieszkańcy gmin Aleksandrów Łódzki, Zgierz, Łęczycza, Lgota Wielka, Stryków, Rawa Mazowiecka, Brzeźnio oraz Osjaków otrzymają wodę o odpowiednich parametrach jakościowych.
W ramach powyższych zadań zostanie wykonana modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody polegająca na: wymianie urządzeń technologicznych, budowie zbiorników wyrównawczych na wodę czystą, montażu filtrów ciśnieniowych, rurociągów technologicznych łączących filtry i hydrofony.
- **Budowa i modernizacja wodociągów z przyłączami**
Głównymi odbiorcami pomocy finansowej udzielonej na budowę sieci wodociągowej były gminy: Dłutów, Przedbórz, Czastary, Łowicz, Gidle oraz Piątek. Wykonanie inwestycji z tego zakresu umożliwi zwiększenie ilości dostarczanej wody o odpowiednich parametrach o ponad 382.191,9 m³/rok.

W wyniku realizacji zadań z dziedziny Gospodarka Wodna w 2009 r. osiągnięto następujące efekty rzeczowe z umów zawartych w 2009 r. oraz z umów zawartych w latach ubiegłych:

- uzyskano ok. 17.500 m³ łącznej pojemności retencyjnej zbiorników dzięki budowie i odbudowie zbiorników wodnych. Prace wykonane na zbiornikach pozwalają na sprawne regulowanie wysoką falą, przechwytywanie szczytowych fal powodziowych oraz ochronę terenów przed okresowymi zalewaniami i podtopieniami w okresie jesiennych deszczy i wiosennych roztopów. Stworzono warunki do rozwoju fauny i flory wodnej oraz siedlisk i miejsc lęgowych dla ptactwa wodnego,
- na odcinku około 45,7 km rzek i cieków przeprowadzono likwidację szkód popowodziowych oraz wykonano zabezpieczenia przeciwoerozyjne. Modernizacja i budowa obwałowań oraz regulacja i odmulenie koryt rzek ograniczyły znacznie zagrożenie powodziowe w ich dolinach,
- wybudowano i zmodernizowano stacje uzdatniania wody o łącznej wydajności ponad 7.741,2 m³/d,
- w ramach realizacji programów zaopatrywania ludności w wodę wykonano łącznie 59.400 mb sieci wodociągowej i 733 sztuk przyłączy.

Powyżej wyszczególnione efekty rzeczowe przekładają się na następujące efekty ekologiczne uzyskiwane w 2009 roku w ramach realizacji zadań gospodarki wodnej:

- poprawę bezpieczeństwa przeciwpożarowego i przeciwpowodziowego,
- powstrzymanie erozji koryt rzek,
- przywrócenie równowagi naturalnego systemu ekologicznego,
- stworzenie możliwości migracji ryb,
- poprawę struktury bilansu wodnego,
- poprawę jakości wody pitnej i zaopatrzenia w nią ludności województwa,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

4.4 Ochrona Ziemi

W roku sprawozdawczym na zadania z dziedziny Ochrona Ziemi Fundusz zawarł 5 umów na łączną kwotę 9.715.320,41 zł, w tym jedną umowę dotacji na kwotę 660.000 zł oraz cztery umowy pożyczek w wysokości 9.055.320,41 zł. Wśród umów pożyczek zawartych w 2009 r., jedna stanowi krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięcia z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z Funduszu Spójności na kwotę 6.000.000,00 zł.

Na podstawie zawartych w 2009 r. umów przekazano w formie pożyczek kwotę 8.855.320,41 zł. Ponadto na podstawie umów zawartych w latach 2007-2008 z dziedziny Ochrony Ziemi Fundusz przekazał w formie pożyczek kwotę 2.453.859,00 zł.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu zawartych umów pożyczek i dotacji w 2009 r. wynoszą 860.000,00 zł natomiast z umów zawartych w 2008 r. wynoszą 840.000,00 zł. Dofinansowanie zadań z dziedziny Ochrony Ziemi przez Fundusz w 2009 r. obejmowało następujące grupy zadań:

– **Uporządkowanie gospodarki odpadami poprzez wdrażanie albo rozszerzanie systemu selektywnej zbiórki i wywozu odpadów komunalnych.**

W 2009 r. Fundusz zawarł 3 umowy pożyczki na łączną kwotę 8.855.320,41 zł. Fundusz udzielił Miastu Łódź pożyczki w wysokości 6.000.000,00 zł, stanowiącej krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji zadania „Projekt - Oczyszczanie ścieków w Łodzi (Faza I) 2000/PL/16/P/PE/013 Kontrakt 04 - Gospodarka osadowa na GOŚ ŁAM” finansowanego z instrumentu przedakcesyjnego ISPA, a następnie z Funduszu Spójności. Zadanie polegało na budowie instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych i skratek oraz na budowie składowiska termicznie przekształconych osadów z tej instalacji na terenie GOŚ ŁAM.

W ramach umowy zawartej z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie zakupiono samochód do selektywnej zbiórki odpadów. Natomiast na podstawie umowy zawartej z Miastem i Gminą Wieluń, Fundusz udzielił dofinansowania na budowę linii segregacji odpadów i kompostowni. Realizacja tego przedsięwzięcia zapewni właściwą gospodarkę odpadami stałymi poprzez minimalizację ilości ostatecznie deponowanych odpadów (w tym odpadów biodegradowalnych) oraz zmniejszenie zagrożeń dla środowiska.

– **Podejmowanie działań związanych z przywracaniem właściwych parametrów gruntów zdegradowanych poprzez zamykanie i rekultywację składowisk oraz dostosowanie składowisk odpadów do dyrektyw Unii Europejskiej.**

W ramach tej grupy zawarto jedną umowę na kwotę 200.000,00 zł z Gminą Mokrsko na rekultywację oraz zamknięcie składowiska odpadów komunalnych w gminie Mokrsko.

– **Podejmowanie działań związanych z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych w tym likwidacja mogilników oraz usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest**

W omawianej grupie zadań zawarto jedną umowę dotacji na kwotę 660.000,00 zł. Fundusz wsparł finansowo Województwo Łódzkie na realizację zadania „Likwidacja 7 sztuk mogilników na terenie województwa łódzkiego - etap I”.

4.5 Ochrona Przyrody i Krajobrazu

W 2009 r. Fundusz udzielił pomocy finansowej na realizację zadań z dziedziny Ochrony Przyrody zawierając 40 umów dotacji na łączną kwotę 3.219.160,39 zł. Na podstawie zawartych umów w 2009 r. Beneficjentom została przekazana kwota 2.405.695,78 zł, a na podstawie umów z 2008 roku przekazano 1.026.355,20 zł.

Zobowiązania Funduszu do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2010 r. z tytułu zawartych umów w 2009 r. wynoszą 813.464,61 zł, a z umów zawartych w 2008 roku 107.700,52 zł.

Tematycznie dofinansowywane zadania przez Fundusz z dziedziny Ochrony Przyrody i Krajobrazu można podzielić na cztery grupy obejmujące:

– **opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa**

W roku 2009 Fundusz zawarł z Powiatem Łęczyckim umowę dotacji na kwotę 7.740,00 zł w ramach której zostały opracowane uproszczone plany urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa na terenach Nadleśnictw: Koło, Kutno, Grotniki. Uproszczone plany urządzania lasu oraz inwentaryzacja stanu lasu stanowią podstawowy dokument na którym opiera się zrównoważona gospodarka leśna w zakresie urządzania, ochrony, zagospodarowania a także utrzymywania i powiększania zasobów leśnych.

– **prace leczniczo-pielęgnacyjne, pielęgnacje starodrzewia w parkach, konserwacje pomników przyrody, rekonstrukcje założeń parkowych i terenów zielonych**

W ramach tej grupy zadań zostało zawartych 26 umów dotacji na kwotę 1.829.996,83 zł. W wyniku podjętych zabiegów usunięte zostały zbędne naloty i odrosty korzeniowe, koszenie łąk, usunięto posusz, uformowano i prześwietlono korony drzew, oczyszczono, wyprofilowano i zabezpieczono ubytki powierzchniowe i wgłębne. Powyższe zadania były realizowane m.in. na terenie Łodzi, Sieradza, Tomaszowa Mazowieckiego, Zgierza, Łasku oraz w zabytkowym parku w Nieborowie.

W celu zachowania w stanie niezmienionym lub mało zmienionym przedmiotu ochrony, w rezerwach przyrody – „Winnica”, „Jeziorsko” i „Polana Siwica” podjęto działania polegające na wycinaniu i usuwaniu poza teren rezerwatu drzew i krzewów gatunków ekspansywnych oraz wykaszaniu roślinności zielonej. Fundusz dofinansował także prace lecznicze na drzewostanie na terenie Miasta Łodzi. W ramach tego zadania wykonano zabiegi ochronne polegające na zakładaniu opasek lepowych na 1.414 sztukach kasztanowców.

– **urządzanie terenów zielonych i uzupełnianie nasadzeń**

Środki finansowe Funduszu przeznaczone były na uzupełnianie nasadzeń i urządzanie terenów zielonych. W ramach tej grupy zadań zawarto 10 umów dotacji na łączną kwotę 255.397,27 zł. Prace te przyczyniły się do powiększenia terenów zieleni na obszarach o charakterze nieużytków oraz na terenach miejskich, silnie zurbanizowanych gdzie utworzyły naturalne bariery akustyczne i pyłowe. Efektem zrealizowanych działań będzie również stworzenie korzystniejszych warunków klimatycznych i aerosanitarnych. Zadania realizowane w tej grupie to między innymi utworzenie enklaw zieleni na terenach: Miasta Łodzi, Miasta Zduńska Wola, Gminy Miasto Głowno. Ponadto dokonano nowych nasadzeń m.in. na terenach: Alei Grunwaldzkiej w Sieradzu, przykościelnych w Kadłubie i w Popowicach, wokół budynku gimnazjum w Rozprzy.

- **poprawa warunków bytowych zwierząt**
W zakresie omawianej grupy zawarto 3 umowy dotacji na łączną kwotę 1.126.026,29 zł. Fundusz dofinansował dwa zadania związane z poprawą warunków bytowych zwierząt w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym w Łodzi oraz urządzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Piotrkowie Trybunalskim.
W łódzkim ZOO wybudowano 3 klatki dla małych i średnich kotów, przeprowadzono remonty m.in.: dachów małpiarni i lwiarni, wybiegu bizonów, budynku małych ssaków oraz Świata Ptaków. Natomiast na terenie schroniska w Piotrkowie Trybunalskim wybudowano m.in.: cztery budynki z boksami i wybiegami dla psów, w tym jeden do kwarantanny oraz wolierę dla kotów.

4.6 Badania naukowe i Ekspertyzy

W roku sprawozdawczym z dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy Fundusz zawarł 9 umów dotacji na łączną kwotę 795.808,80 zł. W 2009 r. przekazano, na podstawie umów zawartych w 2009 roku, kwotę w łącznej wysokości 576.807,00 zł. Na podstawie umów zawartych w latach 2007-2008 przekazano kwotę w łącznej wysokości 842.046,30 zł, z czego w formie dotacji 831.066,30 zł, a w formie pożyczek 10.980,00 zł. Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w 2009 r. do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2010 r. w formie dotacji wynoszą 219.001,80 zł. Natomiast zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w roku 2008 w formie pożyczek wynoszą 186.217,20 zł, a w formie dotacji 154.885,32 zł.

W ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy Fundusz w 2009 r. wspomagał finansowo zadania zakwalifikowane do poniższych grup:

- **Prace badawcze realizowane przez wyższe uczelnie i jednostki naukowo-badawcze.**
W ramach tej grupy Fundusz wsparł Uniwersytet Łódzki, który otrzymał pomoc finansową w wysokości 17.080,00 zł na realizację zadania „Zakup analizatora MAZAR - 01s do określenia stężenia radioizotopu ¹⁴C w próbkach środowiskowych”.
- **Opracowania, ekspertyzy z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej związane z ochroną wód i gospodarką wodną, gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi, ochrona powietrza, edukacją ekologiczną oraz ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazowej.**
Zadanie realizowane w ramach umowy dotacji (17.568,00 zł) zawartej z Powiatem Radomszczańskim na zadanie „Inwentaryzacja i lokalizacja wraz z badaniami gleby mogilników zlokalizowanych w miejscowościach Wielgomłyny, Ochotnik, gm. Masłowice, Cmentarzyk (Katarzynów) gm. Kobbiele Wielkie” przyczyni się do szczegółowego opisu mogilników wpisanych do rejestru WIOŚ i Planów Gospodarki Odpadami.
- **Wykonanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych oraz dla terenów NATURA 2000**
W tej grupie zadań dofinansowanie otrzymały:
Województwo Łódzkie w wysokości 24.000,00 zł na zadanie „Sporządzenie Projektu Planu Ochrony Spalskiego Parku Krajobrazowego”,
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi w wysokości 153.240,00 zł na sporządzenie planów ochrony wraz z projektami zarządzeń dla 28 rezerwatów przyrody położonych na terenie województwa łódzkiego w latach 2009-2011.

- **Monitoring środowiska realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi.**
Dzięki dofinansowaniu przez Fundusz monitoringu środowiska na podstawie 2 umów dotacji na łączną kwotę 137.172,80 zł, zakupiono i zamontowano stację pomiarów automatycznych zanieczyszczenia powietrza w Piotrkowie Trybunalskim, posadowiono poborniki pyłu PM10 w Piotrkowie Trybunalskim, w Opocznie i w Pabianicach oraz wykonano modelowanie matematyczne emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie łódzkim. Realizacja tych zadań umożliwi racjonalne podejmowanie działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska.
- **Opracowanie programów ochrony powietrza i ochrony środowiska przed hałasem.**
W ramach tej grupy zadań podpisano 2 umowy dotacji na łączną kwotę 136.380,00 zł z Województwem Łódzkim na zadania:
 - Wykonanie opracowania pt. "Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych i ekspresowych z terenu województwa łódzkiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne tj. przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami L_{dwn} i L_n , na lata 2009-2014",
 - Wykonanie opracowania pt. "Opracowanie programów ochrony powietrza dla strefy województwa łódzkiego, w których przekroczone zostały poziomy dopuszczalne substancji plus margines tolerancji (art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska).
- **Systemy kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska przewidzianych ustawą, w szczególności tworzenie baz danych podmiotów korzystających ze środowiska i obowiązanych do ponoszenia opłat.**
W tej grupie zadań Fundusz zawarł z Województwem Łódzkim umowę dotacji w wysokości 310.368,00 zł na zadanie „Zakup systemów informatycznych do zarządzania informacjami środowiskowymi i opłatami za korzystanie ze środowiska”.

4.7 Edukacja Ekologiczna

Działaniom z zakresu Edukacji Ekologicznej realizowanym przy współudziale Funduszu przyświecał cel jakim jest szerzenie wiedzy o ochronie środowiska, gospodarce wodnej i ochronie przyrody.

W 2009 roku Fundusz, w ramach dziedziny Edukacja Ekologiczna zawarł 150 umów dotacji na kwotę 3.466.016,35 zł. Na ich podstawie w roku sprawozdawczym wypłacono 2.140.954,38 zł, a do przekazania w latach 2010-2011 pozostała kwota 1.310.674,74 zł. Ponadto na podstawie umów zawartych w latach 2007-2008 w roku sprawozdawczym wypłacono kwotę 1.507.620,18 zł, a zobowiązania Funduszu na lata następne z powyższych umów wynoszą 183.494,92 zł.

Edukacja ekologiczna jest najbardziej skutecznym sposobem na dokonanie trwałych zmian postaw i zachowań ludzi do otaczającej nas przyrody, rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska. Projekty edukacyjne dofinansowane przez Fundusz realizowane były przez gminne placówki oświatowe i ośrodki kultury, organizacje pozarządowe, nadleśnictwa i parki krajobrazowe, wyższe uczelnie, łódzki Ogród Zoologiczny i Botaniczny, spółki prawa handlowego.

Beneficjenci Funduszu podejmowali różnorodne działania ekologiczne takie jak: prowadzenie w ramach lekcji nauczania zintegrowanego przedmiotów związanych z ochroną środowiska, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, konkursów, wycieczek dla dzieci i młodzieży oraz imprez o charakterze ekologicznym dla społeczności lokalnej, szkolenia, konferencje i seminaria.

Edukacja ekologiczna realizowana była również poprzez wydawanie różnego typu materiałów np. folderów, ulotek, map, plakatów i książek oraz produkcję i emisję filmów oraz audycji radiowych. Fundusz dofinansowywał także zakup pomocy dydaktycznych w celu doposażenia pracowni szkolnych i materiałów niezbędnych do realizacji programów edukacji ekologicznej oraz wyposażenie ogródków dydaktycznych i ścieżek terenowych w tablice informacyjno-dydaktyczne.

Największa grupa zadań dotowanych przez Fundusz skierowana była na **edukację ekologiczną dzieci i młodzieży**. Dofinansowanie Funduszu obejmowało powszechną, szkolną oraz pozaszkolną edukację ekologiczną, która realizowana była poprzez organizowanie konkursów, wycieczek edukacyjnych, edukację leśną, oraz warsztaty i prelekcje. Fundusz zawarł 93 umowy dotacji na kwotę 1.676 459,33 zł. Dotacje przeznaczone były między innymi na zakup tablic informacyjno-dydaktycznych, nagród w konkursach ekologicznych oraz na zakup pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć edukacyjnych. **Działanie objęte dofinansowaniem miały wykształcić prawidłowe postawy proekologiczne**, wrażliwość dla otaczającej nas natury i jej różnorodności. Zadania realizowane były przez przedszkola, szkoły wszystkich szczebli nauczania, gminy, ośrodki kultury, parki krajobrazowe, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe min. Ligę Ochrony Przyrody, Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Fundusz włączył się w akcję dla dzieci poszkodowanych powodzią dofinansowując ich pobyt i zajęcia z edukacji ekologicznej w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym ZHP "Nadwarciański Gród" Terenowa Baza Edukacji Ekologicznej „Zielona Szkoła” w Załęczu Wielkim.

W ramach dofinansowania **działalności medialnej** podpisano 6 umów na kwotę 636.166,00 zł między innymi z organizacjami pozarządowymi: Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Diecezji Łowickiej, Fundacji Sztuka na Bruku, Fundacji Europa na cykl programów telewizyjnych i radiowych o tematyce ekologicznej. Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi otrzymała pomoc finansową na film dokumentalny pt. "Obcy - Gatunki inwazyjne w Polsce" oraz Miasto i Gmina Warta na film edukacyjny pt. "Zjawisko przyrodnicze Jeziorsko".

Fundusz zawarł 6 umów na kwotę 196.966,00 zł w ramach **innych zadań edukacyjnych** obejmujących dofinansowanie aranżacji ścieżek dydaktycznych w Rogowie i w Ogrodzie Botanicznym w Łodzi oraz na akcje informacyjne związane z selektywną zbiórką odpadów.

Pomoc Funduszu w celu wzbogacenia swoich księgozbiorów w **książki i programy o tematyce związanej z edukacją ekologiczną** otrzymały biblioteki w województwie: Powiatowa Biblioteka Publiczna w Poddębicach, Biblioteka Pedagogiczna w Sieradzu, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi. Kontynuowano także prenumeratę miesięczników „Ekoświat” i „Aura” dla szkół województwa łódzkiego oraz sfinansowano zakup czasopism fachowych i książek związanych z ochroną środowiska dla Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. Podpisano 6 umów na kwotę 176.403,78 zł.

W roku 2009 Fundusz podpisał 10 umów na **przeszkolenie służb samorządowych w zakresie ochrony środowiska i zasad pobierania opłat za jego korzystanie, na konferencje, seminaria**. Na ten cel Fundusz przeznaczył kwotę 195.908,00 zł dla Województwa Łódzkiego i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, dla gmin i organizacji pozarządowych. Na uwagę zasługuje dofinansowywane od wielu lat Seminarium Studenckie "Problemy ochrony środowiska" Łódź 2010 już po raz dwudziesty realizowane przez Politechnikę Łódzką.

Fundusz zawarł 18 umów dotacji na kwotę 346.533,24 zł na zadania obejmujące **działalność wydawniczą**. Dofinansowanie przeznaczone zostało na wydawnictwa, foldery, albumy przyrodnicze i kalendarze, materiały konferencyjne, dodatki ekologiczne w czasopismach i w biuletynach. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi otrzymał dotację na wydanie rocznego raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim.

Fundusz zawarł 11 umów dotacji na kwotę 237.580,00 zł na **organizację rajdów ekologicznych, plenerów plastycznych, festiwali, pikników oraz innych zadań z edukacji ekologicznej**. W ramach tych umów dofinansowano wycieczki i rajdy do rezerwatów przyrody województwa łódzkiego organizowane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział im. J. Czeraszewicza w Łodzi w ramach programu „Poznajemy rezerваты przyrody okolic Łodzi”. Imprezą zasługującą na szczególną uwagę jest dofinansowany po raz kolejny przez Fundusz XIII Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego połączony z warsztatami ekologicznymi dla dzieci i młodzieży organizowany przez Wytwórnę Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi. W Rogowie na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW odbył się piknik ekologiczny pod hasłem „Latem pod drzewami”, a Gminny Ośrodek Kultury w Rzeczyca, jak co roku, zorganizował plener malarski „Naturalne środowisko na płótnie utrwalone”. Gmina Zduńska Wola była organizatorem II Festynu związanego z recyklingiem odpadów pod hasłem „Mamy rady na odpady”. Mieszkańcy gminy i gmin ościennych w trakcie imprezy oddawali posegregowane odpady typu: makulatura, opakowania ze szkła białego, osobno z kolorowego, elektroodpady i baterie, opony itd., a w zamian otrzymywali talony na odbiór sadzonek roślin lub żarówek energooszczędnych.

Podsumowując uzyskane efekty ekologiczne i rzeczowe w roku sprawozdawczym, z umów zawartych w roku 2009 i umów zawartych w latach ubiegłych, należy stwierdzić, że dzięki pomocy finansowej Funduszu, w programach edukacji ekologicznej bezpośrednio uczestniczyło ponad 175.000 osób. Ponadto 1.500.000 osób zetknęło się z problematyką ochrony środowiska dzięki dofinansowanym przez Fundusz kampaniom informacyjno - edukacyjnym, akcjom ekologicznym i innym przedsięwzięciom. Zorganizowano ponad 550 warsztatów terenowych i wycieczek dla dzieci i młodzieży oraz ponad 470 konkursów. Fundusz dofinansował uczestnictwo Beneficjentów w ponad 140 konferencjach, seminariach i szkoleniach, wspierał zakup pomocy dydaktycznych i książek, montaż tablic dydaktycznych, zakup roślin i wykonanie nasadzeń.

Wszystkim działaniom realizowanym z zakresu edukacji ekologicznej za pomocą środków Funduszu przyświecał wspólny cel - **uzyskania u uczestników programów pozytywnych zmian dotyczących wzrostu poziomu świadomości ekologicznej**, poszerzenie wiedzy o ochronie środowiska i otaczającej przyrodzie.

4.8 Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska

W ramach dziedziny Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska Fundusz w 2009 r. wspomagał finansowo zadania, które zostały zakwalifikowane do dwóch grup:

- zapobieganie poważnym awariom i przeciwdziałanie klęskom żywiołowym oraz likwidacja ich skutków,
- inne zadania ochrony środowiska.

W 2009 r. w tej dziedzinie zostało zawartych 39 umów na łączną kwotę 6.481.333,20 zł, w tym 36 umów dotacji na kwotę 5.497.373,20 zł oraz 3 umowy pożyczek na kwotę 983.960,00 zł. Łącznie na podstawie umów z 2009 r. Fundusz przekazał kwotę 6.016.960,60 zł, z czego 5.341.720,60 zł w formie dotacji i 675.240,00 zł w formie pożyczek. Ponadto na podstawie umów z 2008 r. przekazano w formie pożyczek 73.600,00 zł, a w formie dotacji kwotę 2.677.282,91 zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w 2009 r. do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2010 r. w formie dotacji wynoszą 155.327,40 zł, a w formie pożyczek 308.720,00 zł.

W grupie **zapobiegania poważnym awariom i przeciwdziałanie klęskom żywiołowym oraz likwidacja ich skutków**, Fundusz wspierał działania mające na celu wyposażenie w sprzęt ratownictwa techniczno -drogowo-ekologicznego, w tym w pojazdy ratownicze, gaśnicze i zestawy ratownicze oraz w inny niezbędny sprzęt dla służb kierujących i biorących czynny udział w likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Podejmowane działania w ramach dofinansowywanych zadań z tego zakresu zwiększą gotowość bojową jednostek jak i pozwolą ograniczyć strefy skażeń substancjami i środkami chemicznymi uwalnianymi w wypadkach drogowych.

Na ww. zadania w ramach 34 umów dotacji i jednej umowy pożyczki Fundusz przeznaczył środki w wysokości 5.770.692,60 zł. Pomoc finansową otrzymały:

– **Państwowe Straże Pożarne**

W ramach 5 umów zawartych z Powiatami, Fundusz przeznaczył środki finansowe w wysokości 1.022.313,00 zł dla Państwowych Straży Pożarnych w Rawie Mazowieckiej, w Bełchatowie, w Pajęcznie, w Kutnie, w Sieradzu na zakup m.in.:

- 3 samochodów ratowniczo-gaśniczych (dwa samochody ciężkie i jeden samochód średni);
- specjalistycznego sprzętu pożarniczego.

– **Ochotnicze Straże Pożarne**

Kwota 4.748.379,60 zł (29 umów dotacji i 1 umowa pożyczki na kwotę 500.000,00 zł) przeznaczona została dla gmin i Ochotniczych Straży Pożarnych. W ramach tej kwoty:

- zakupiono 25 samochodów pożarniczych oraz planuje się zakup jednego samochodu w 2010 roku (10 samochodów lekkich, 13 średnich oraz 3 ciężkie),
- skarosowano 1 samochód pożarniczy,
- zakupiono sprzęt oraz wyposażenie osobiste strażaków do przeciwdziałania i usuwania skutków poważnych awarii.

W grupie **Inne zadania ochrony środowiska** Fundusz zawarł w 2009 r. 2 umowy dotacji na łączną kwotę 226.680,60 zł oraz 2 umowy pożyczek na kwotę 483.960,00 zł.

Dotację otrzymali następujący Beneficjenci:

- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi na zakup dwóch samochodów typu SUV, oprogramowania i sprzętu informatycznego oraz biurowego, niezbędnych do należytego i sprawnego wykonania zadań związanych z ochroną środowiska,
- Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Łodzi na monitoring środowiska - poprzez badanie i analizę spalin pojazdów samochodowych - zakup specjalistycznego sprzętu.

Umowy pożyczek zostały zawarte z:

- Gminą Żarnów - na zakup sprzętu do utrzymania zieleni na terenie gminy Żarnów,
- Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łęczycy Sp. z o.o. - na zakup specjalistycznego samochodu do utrzymania sprawności i czystości sieci kanalizacyjnych.

4.9 Osiągnięte efekty ekologiczne/rzeczowe

Na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych przez Fundusz w latach 2004-2009, w roku sprawozdawczym osiągnięto efekty ekologiczne i rzeczowe wymienione w tabelach na kolejnych stronach niniejszego sprawozdania:

4.9.1.1 Efekty ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Atmosfery.

	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
redukcja b-a-piren	Mg/rok	0,0001	0,12	0,12
redukcja CO	Mg/rok	401,96	367,00	768,96
redukcja CO ₂	Mg/rok	118,04	100.138,88	100.256,92
redukcja NO _x	Mg/rok	13,60	139,89	153,49
redukcja pyłu	Mg/rok	262,04	112,02	374,06
redukcja sadzy	Mg/rok	0,005	0,44	0,44
redukcja SO ₂	Mg/rok	86,35	439,88	526,23

4.9.1.2 Efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie Ochrona Atmosfery

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
docieplenie stropodachu	m ²	16.643,87	37.313,40	53.957,27
docieplenie ścian	m ²	38.472,05	50.500,49	88.972,54
Instalacja kolektorów słonecznych	m ²	467,45	662,76	1130,21
modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w tym zawory termostatyczne	szt	195	604	799
modernizacja miejskiej sieci ciepłej	mb	2.124,51	1.079,50	3.204,01
montaż kotłowni na biomasę	kW		2.220	2.220
montaż kotłowni na eko-groszek	kW	200		200
montaż kotłowni na gaz	kW		1.088	1.088
montaż kotłowni na olej	kW		209	209
wymiana okien i drzwi	m ²	6.429,36	7.540,24	13.969,6
instalacja pompy ciepła	kW		81,2	81,2
modernizacja węzła ciepłego	kW	490	854,80	1.344,8
wymiana lamp rtęciowo-sodowych	szt	770		770
Budowa elektrowni wiatrowej	kW		30.000	30.000
Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej	MWh		3.523,5	3.523,5

4.9.2 Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Wód.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Efekty rzeczowe				
oczyszczalnia ścieków				
Ilość	szt.	1	4	5
Przepustowość	m ³ /dobę	120	1.285	1.405
Liczba mieszkańców obszaru objętego zadaniem	RLM	1 120	6.702	7.822
przydomowe oczyszczalnie ścieków				
Ilość	szt.	73	86	159
Przepustowość	m ³ /dobę	87,3	89,30	176,6
sieć kanalizacyjna sanitarna				
Długość	mb	23 317	65 008	88 325
ilość przykanalików/przyłączy	szt.	925	2 147	3 072
Ilość ścieków	m ³ /rok	-	720 420	720 420
sieć kanalizacyjna deszczowa				
Długość	mb	4 494	7 563	12 057
ilość przykanalików/przyłączy	szt.	162	346	508
Ilość ścieków	m ³ /rok	95 156	748 360	843 516
sieć kanalizacyjna ogólnospławna				
Długość	mb	-	-	-
ilość przykanalików	szt.	-	-	-
Ilość ścieków	m ³ /rok	-	4 270	4 270
Efekty ekologiczne				
BZT ₅	Mg/rok	-	2.863,36	2.863,36

4.9.3 Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Gospodarka Wodna

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Zwiększenie pojemności retencyjnej zbiorników wodnych	m ³	7 156	10 300	17 456
Długość regulowanej linii brzegowej	mb		45 744	45 744
Obszar objęty oddziaływaniem	ha	1 418	1 204	2 622
Budowa/przebudowa stacji uzdatniania wody	szt.	5	4	9
Długość wodociągu	mb	12 384	47 024	59 408
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	85	648	733
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	28 374	292 686	321 060

4.9.4 Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Ilość odpadów przeznaczonych do odzysku lub recyklingu	Mg/rok	0	11.821,36	11.821,36
Stworzenie warunków do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	0	11,82	11,82
Linie segregacji odpadów	szt.	1	2	3
Kompostownie	szt.	1	0	1
Samochody do wywozu odpadów	szt.	1	6	7
Stacje do odwadniania/higienizacji/oczyszczania osadu	szt.	0	2	2
Pojemniki na odpady	szt.	0	107	107
Rekultywacja składowisk	ha	0	1,34	1,34

4.9.5 Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	ha	0	15 218,91	15 218,91
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: - drzewa i krzewy	szt.	3 007	2 710	5 717
Zwiększenie terenów: - nowe nasadzenia drzew, krzewów i bylin	szt.	138	15 077	15 215

4.9.6 Osiągnięte efekty rzeczowe/ekologiczne w dziedzinie Edukacja Ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w roku 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Szacunkowa liczba dzieci, młodzieży i dorosłych bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osób	ok. 90 000	Ponad 85 000	Ponad 175 000
Liczba potencjalnych odbiorców biorących pośrednio udział w imprezach ekologicznych	osób	ponad 580 000	ponad 930 000	ponad 1 500 000
Liczba zamontowanych tablic dydaktycznych	ilość	ok. 300	ok. 180	ok. 480
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	ilość	96	50	ponad 140
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	ilość	ponad 240	ponad 230	ponad 470
Liczba odbiorców prenumerowanych czasopism	liczba jednostek	ok. 200	ok. 700	ok. 900
Liczba wycieczek	ilość	ponad 250	ponad 300	ponad 550

4.9.7 Przykładowe efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2009 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Zakup samochodów pożarniczych	szt.	28	9	37
Karosacja i uzbrojenie samochodów strażackich	szt.	1	1	2
Agregat prądowłórczy, prądnicą	szt.	11	18	29
Pompa	szt.	3	1	4
Ubrania specjalne: gazoszczelne, UPS	szt.	2	6	8
Samochód specjalistyczny z wyposażeniem do badania składu spalin samochodowych	szt.	2	0	2
Sprzęt komputerowy dla służb ochrony środowiska	szt.	124	0	124
Sprzęt do pielęgnacji zieleni, utrzymania rowów przydrożnych i melioracyjnych,	kpl.	2	1	3
Motopompa szlamowa	szt.	0	12	12
Samochód dla służb ochrony środowiska	szt.	2	0	2
Samochód do wywozu nieczystości płynnych	szt.	0	1	1

5. Umorzenia pożyczek

W roku sprawozdawczym do Funduszu wpłynęło 150 wniosków w sprawie częściowego umorzenia pożyczek. Ponadto pozostało do rozpatrzenia 29 wniosków z 2008 r.

Rada Nadzorcza pozytywnie rozpatrzyła 144 wnioski o umorzenie pożyczek (21 wniosków z roku 2008), w tym 118 wniosków jednostek samorządu terytorialnego podejmując decyzje umorzeniowe na kwotę 14.272.801,58 zł., oraz 26 wniosków jednostek nie należących do sektora finansów publicznych podejmując decyzję o umorzeniu na kwotę 1.737.430,44 zł. Rada Nadzorcza rozpatrzyła negatywnie 1 wniosek, natomiast 9 wniosków o umorzenie pożyczek oczekiwało na rozpatrzenie przez Radę Nadzorczą w 2010 r. 3 wnioski nie były rozpatrywane z przyczyn formalnych (złożone niezgodnie z „Zasadami”). 8 wniosków, które wpłynęły w 2008 roku nie było rozpatrywanych w 2009 roku w związku ze złożonymi rezygnacjami. Wnioski w ilości 14 sztuk, zarejestrowane w 2009 r., dotyczyły zmiany przeznaczenia środków pochodzących z umorzenia.

W 2009 r. zawarto 138 umów umorzeniowych na łączną kwotę 9.906.588,97 zł. Pozostałych umorzeń zgodnie z „Zasadami...” obowiązującymi w dniu zawarcia umowy pożyczki, dokonywano jedynie w oparciu o stosowne uchwały Rady Nadzorczej. Maksymalna wysokość umorzenia ulegała obniżeniu w przypadku nieterminowego wywiązywania się przez Beneficjenta z zobowiązań wynikających z umowy pożyczki. Zestawienie umorzonych kwot pożyczek przez WFOŚiGW w Łodzi w 2009 r. z podziałem na dziedziny ochrony środowiska przedstawia poniższa tabela.

Dziedzina	Ilość umów pożyczek	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki [%]	Umorzenia w ujęciu procentowym
Gospodarka Wodna *	29	7.463.152,57	1.469.490,54	19,68	9,13%
Ochrona Atmosfery	40	11.217.618,00	2.042.184,98	18,21	12,68%
Ochrona Wód	67	43.410.826,05	8.162.078,00	18,80	50,70%
Gospodarka Odpadami	8	22.151.646,00	4.279.175,47	19,32	26,58%
Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	3	731.854,20	146.370,84	20,00	0,91%
Razem:	147	84.975.096,82	16.099.299,83	19,20	100,00%

Uwaga: W zestawieniu wykazano umorzenie pożyczki ponownie rozliczanej po zmianie przeznaczenia środków z umorzenia na kwotę 77.700,00 zł. Zmiana spowodowana była wypowiedzeniem przez Fundusz umowy po kontroli u Beneficjenta. Ponadto wykazano umorzenie dwóch pożyczek na łączną kwotę 11.367,81 zł w stosunku do których Rada Nadzorcza podjęła decyzję w roku 2005, a ich ujęcie w księgach rachunkowych Funduszu nastąpiło w roku sprawozdawczym **W roku 2009 Rada Nadzorcza podjęła decyzje o umorzeniu pożyczek na łączną kwotę 16.010.232,02 zł.*

Beneficjent, któremu Rada Nadzorcza częściowo umorzyła pożyczkę wskazywał we wniosku przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego. Wykorzystanie przez Pożyczkobiorców tych środków podlegało kontroli Funduszu.

Zgodnie z obowiązującymi „Zasadami...” z 2004 roku tylko jeden Pożyczkobiorca w 2009 roku zdecydował się na wystąpienie z wnioskiem o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia.

W roku sprawozdawczym najwyższą kwotę umorzeń odnotowano w dziedzinie Ochrony Wód – 8.162.078,00 zł (67 umów pożyczek), co stanowiło 50,70 % ogólnej kwoty umorzeń oraz w dziedzinie Gospodarka Odpadami – 4.279.175,47 zł (8 umów).

6. Realizacja dopłat do oprocentowania kredytów

W 2009 r. do WFOŚiGW w Łodzi wpłynęło 71 wniosków o przyznanie dopłat do oprocentowania kredytów (w tym 4 wnioski o udzielenie promesy dopłaty). Dotyczyły one dofinansowania zadań z zakresu ochrony atmosfery (49 wniosków), ochrony wód i gospodarki wodnej (20 wniosków) oraz ochrony ziemi (2 wnioski).

W 2009 r. decyzją Zarządu zostało przyznanych 804.745,00 zł dopłat do oprocentowania kredytów na podstawie rozpatrzonych pozytywnie 64 wniosków o udzielenie dopłaty.

Negatywnie zostały rozpatrzone 2 wnioski. W przypadku 3 wniosków (w tym 2 o udzielenie promesy dopłaty) nastąpiły rezygnacje na etapie ich procedowania. W ramach 2 pozytywnych decyzji o promesie dopłaty - w jednym przypadku został złożony wniosek o dofinansowanie, a w drugim nastąpiło wygaśnięcie decyzji.

W roku sprawozdawczym Beneficjenci zawarli 57 umów na dopłatę do oprocentowania kredytu z bankami, na łączną kwotę 12.783.585,51 zł, w tym 47 umów zawarto na podstawie wniosków z roku 2009, zaś pozostałe 10 umów na podstawie wniosków złożonych w 2008 r.

Ilość zawartych umów w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawia się następująco:

- Ochrona atmosfery – 43;
- Ochrona wód i gospodarka wodna – 12;
- Ochrona ziemi – 2.

W 2009 r. Fundusz przekazał do banków, które współpracują przy realizacji dopłat, kwotę 992.881,77 zł na podstawie umów zawartych w okresie 2003 - 2009. Głównym odbiorcą tej formy pomocy były osoby fizyczne, których wnioski, w ujęciu ilościowym stanowiły 66 % wszystkich złożonych wniosków. Ujęcie ilościowe i wartościowe pozytywnie rozpatrzonych wniosków złożonych w 2009 r. z podziałem na poszczególne grupy Wnioskodawców przedstawia tabela poniżej.

Ujęcie ilościowe i wartościowe pozytywnie rozpatrzonych wniosków złożonych w 2009 r.	Ilość [szt.]	Udział [%]	Wartość przyznanej dopłaty [zł]	Udział [%]
Osoby fizyczne	44	68,8	57.076,00	7,1
Jednostki samorządu terytorialnego	12	18,7	244.424,00	30,3
Przedsiębiorcy	5	7,8	480.730,00	59,8
Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	3	4,7	22.515,00	2,8
Suma	64	100,0	804.745,00	100,0

Ujęcie ilościowe i wartościowe umów zawartych w 2009 r.	Ilość [szt.]	Udział [%]	Wartość przyznanej dopłaty [zł]	Udział [%]
Osoby fizyczne	38	66,7	51.546,00	4,7
Jednostki samorządu terytorialnego	11	19,3	228.541,00	20,6
Przedsiębiorcy	4	7,0	801.920,00	72,3
Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	4	7,0	27.616,00	2,4
Suma	57	100,0	1.109.623,00	100,00

Zadania dofinansowane w formie dopłaty do oprocentowania kredytu w 2009 r. w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawiono poniżej.

– **Ochrona atmosfery**

Zadania z dziedziny ochrony atmosfery w roku 2009, związane były głównie z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Termomodernizacji zostały poddane budynki użyteczności publicznej m.in. Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Grotnikach, Przedszkola Miejskiego nr 15 w Kutnie, Szkoły Podstawowej w Łaznowie, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Bolimowie, Gminnego Ośrodka Kultury oraz Przedszkola w Bolesławcu. Ponadto Gmina Bielawy przeprowadziła modernizację oświetlenia na terenie gminy. Z tej formy pomocy skorzystały również wspólnoty mieszkaniowe realizujące zadania termo modernizacyjne w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Osoby fizyczne dzięki dopłatami do oprocentowania kredytów przeprowadziły termomodernizacje w 16 budynkach, polegające na modernizacji obecnych systemów grzewczych na bardziej przyjazne środowisku (wymiana istniejących kotłów na opalane eko-groszkiem, biomasą bądź kotły gazowe). Zrealizowane zostały również inwestycje polegające na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, w tym 6 zadań polegających na wykonaniu systemu ogrzewania z pompą ciepła, 7 zadań na zamontowaniu instalacji solarnej, 1 inwestycja polegała na montażu instalacji do odzysku ciepła odpadowego (rekuperacji) w budynku. Dopłatą do oprocentowania kredytu wsparto inwestycje budowy turbiny wiatrowej o mocy 800 kW realizowanej w miejscowości Wola Świniecka w gminie Świnice Warckie.

– **Ochrona Wód i Gospodarka Wodna**

Dzięki przyznanym w roku 2009 dopłatami udało się wybudować 7 przydomowych oczyszczalni ścieków, zaś w pięciu innych posesjach uporządkowano gospodarkę wodno-ściekową poprzez jednoczesne wykonanie przyłączy: kanalizacyjnego i wodociągowego. Pomoc finansowa w formie dopłaty do kredytu była wykorzystana również przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym przez Gminę Grabów na remont oczyszczalni typu LEMNA w Grabowie oraz Gminę Biała Rawska na budowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Galinka.

– **Ochrona Ziemi**

W roku 2009 Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Krośniewicach przeprowadził inwestycję polegającą na wdrożeniu systemu selektywnej zbiórki odpadów dla Gminy Krośniewice i gmin ościennych poprzez zakup sortowni odpadów. Ponadto dofinansowano jedno zadanie polegające na zdjęciu, wywozie i utylizacji płyt eternitowych z budynku.

7. Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

W 2009 r. Fundusz zgodnie z art. 411 ust. 1 pkt. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska przeznaczył na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej kwotą 40.500,00 zł.

Fundusz ogłosił w roku sprawozdawczym II edycję konkursu „Strażnik siedlisk przyrodniczych”. Jego celem było promowanie działań zmierzających do ochrony cennych elementów przyrodniczych na terenie województwa łódzkiego. Uczestnikami Konkursu były osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne. Zadania zgłaszane do konkursu nie mogły mieć charakteru komercyjnego i były realizowane z własnych środków finansowych uczestników. Zakres zgłoszonych działań był szeroki: od zachowania fragmentów tradycyjnego ogrodu wiejskiego, po stwarzanie warunków siedlisk dla ptaków wodno-błotnych, zachowania tam bobrowych, ochronę i zachowanie siedlisk kolonii nietoperzy czy pielęgnację zadrzewień śródpolnych. Zarząd Funduszu uhonorował uczestników Konkursu nagrodami, zgodnie propozycją powołanego do oceny kart zgłoszeniowych Kolegium, w wysokości od 1.000,00 zł do 5.000,00 zł. Przyznano również jedno wyróżnienie.

W maju 2009 r. Fundusz ogłosił konkurs „Natura i Krajobraz Ziemi Łódzkiej”. Przedmiotem Konkursu było opracowanie projektu graficznego i składu komputerowego albumu, prezentującego najciekawsze przyrodniczo i krajobrazowo tereny z całego województwa łódzkiego, w tym obszary chronione ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000. Zgodnie z zatwierdzonym regulaminem, zwycięzca konkursu miał możliwość otrzymania dofinansowania na wydanie albumu stanowiącego przedmiot Konkursu, w wysokości do 99% kosztu całkowitego, pod warunkiem złożenia stosownego wniosku o przyznanie dotacji z dziedziny edukacja ekologiczna w terminie do 7 dni od dnia otrzymania informacji o przyznaniu nagrody. Po dokonaniu oceny złożonych prac konkursowych Kolegium powołane przez Zarząd do ich oceny zaproponowało przyznanie nagrody I stopnia dla Towarzystwa Fotograficznego im. Edmunda Osterloffa w Radomsku, a nagrody II stopnia dla Stowarzyszenia „Film-Przyroda-Kultura” w Łodzi. Zarząd przyznał nagrody zgodnie z propozycją Kolegium, a ich pula wyniosła 17.000,00 zł.

W styczniu 2010 r. w siedzibie Funduszu odbyło się uroczyste podsumowanie obu ogłoszonych i zrealizowanych w roku 2009 konkursów. Na uroczystość przybyli laureaci konkursów oraz członkowie Kolegiów Konkursowych, którym wręczono podziękowania, dyplomy oraz drobne upominki, w tym wydany przy udziale środków z dotacji album, będący efektem przeprowadzonego konkursu „Natura i Krajobraz Ziemi Łódzkiej”.

8. Działalność w zakresie absorpcji środków unijnych w 2009 roku.

W okresie sprawozdawczym jednym z istotnych obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi była realizacja zadań związanych z pełnieniem roli Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Funkcja ta została powierzona Funduszowi na mocy Porozumienia z Ministrem Środowiska zawartego 25 czerwca 2007 r. (z późn. zm.). Podpisane Porozumienie służy realizacji osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi dla projektów o wartości poniżej 25 milionów euro.

Najistotniejsze aspekty działań WFOŚiGW w Łodzi jako Instytucji Wdrażającej przedstawiono poniżej.

– **Przeprowadzenie naboru i ocena wniosków**

W ramach ogłoszonych konkursów przeprowadzono 3 nabory wniosków o dofinansowanie w ramach I i II osi priorytetowej POIiŚ.

- W ramach IV konkursu, do którego nabór trwał od 16 do 27 lutego 2009 r. złożono 7 wniosków, łącznie koszt całkowity projektów - 354.020.147,37 zł, a wnioskowana kwota dofinansowania z Funduszu Spójności wyniosła 194.708.512,39 zł.
- W ramach V konkursu, do którego nabór trwał od 14 do 30 kwietnia 2009 r. złożono 4 wnioski, łącznie koszt całkowity projektów: 213.152.786,16 zł, a wnioskowana kwota dofinansowania z Funduszu Spójności wyniosła 132.839.325,49 zł.
- W ramach VI konkursu, do którego nabór trwał od 16 do 30 listopada 2009 r. złożono 4 wnioski, łącznie koszt całkowity projektów wyniósł 165.885.101,10 zł, a wnioskowana kwota dofinansowania z Funduszu Spójności to 96.913.888,30 zł.

W wyniku pozytywnej weryfikacji dokumentacji Wnioskodawców WFOŚiGW w Łodzi w 2009 r. podpisał trzy umowy o dofinansowanie oraz uruchomił procedurę podpisywania 2 kolejnych umów z Beneficjentami, którzy otrzymali potwierdzenie Instytucji Pośredniczącej ws. przyznania dofinansowania:

LP	NAZWA BENEFICJENTA	TYTUŁ PROJEKTU	CAŁKOWITA WARTOŚĆ PROJEKTU (PLN)	WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA Z FS (PLN)	POTWIERDZENIE IP	DATA PODPISANIA UMOWY O DOFINANSOWANIE
PODPISANE UMOWY						
1	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach	Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie miasta Brzeziny	25.345.699,72	12.764.084,61	Nr 45/2009 z dnia 25.06.2009 r.	25.08.2009 r.
2	Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka- Faza I	82.345.200,00	39.622.732,60	Nr 61/2009 z dnia 22.09.2009	16.11.2009 r.
3	Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Konstantynów Łódzki Sp. z o.o.	Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej Miasta Konstantynowa Łódzkiego (faza II)	27.543.212,00	13.487.245,04	Nr 68/2009 z dnia 14.10.2009 r.	14.12.2009 r.
POTWIERDZENIA WS. PRYZNANIA DOFINANSOWANIA						
1	Gmina Aleksandrów Łódzki	Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej	83.557.251,63	63.436.881,43	Nr 74/2009 z dnia 16.11.2009 r.	
2	Miasto i Gmina Działoszyn	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mieście i Gminie Działoszyn	32.463.483,17	19.966.989,96	Nr 75/2009 z dnia 16.11.2009 r.	
Razem			251.254.846,52	149.277.933,64		

– **Informacja i promocja**

W celu upowszechnienia informacji dotyczących POIiŚ oraz ugruntowania wiedzy na temat wdrażania Programu, w okresie sprawozdawczym prowadzono następujące działania:

zorganizowano 3 szkolenia o charakterze wykładu połączonego z częścią praktyczną w postaci panelu dyskusyjnego dla Beneficjentów i potencjalnych Beneficjentów:

- „Kwalifikowalność wydatków w ramach I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko”,
- w zakresie wypełniania wniosków o dofinansowanie projektów w ramach I i II osi priorytetowej POIiŚ, w celu zminimalizowania ilości błędów w dokumentach aplikacyjnych Beneficjentów. (Szkolenie przeprowadzone przez pracowników Funduszu).
- „Przygotowanie wniosków o płatność dla projektów inwestycyjnych w ramach I i II osi priorytetowej POIiŚ”.

- ✚ zorganizowano 2 szkolenia skierowane w głównej mierze do ekspertów (również spoza Funduszu) oceniających wnioski:
 - na temat zasad oceny wniosków, wg kryteriów merytorycznych II stopnia, w zakresie oceny oddziaływania na środowisko i analizy finansowej. Szkolenie zostało przeprowadzone przez pracowników Funduszu.
 - szkolenie pt. "Zamówienia publiczne w aspekcie prowadzenia kontroli procedury zawierania umów i zmian w umowach dla projektów realizowanych w ramach POIiŚ"

- ✚ przedstawiciele WFOŚiGW w Łodzi brali udział w 6 spotkaniach organizowanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie POIiŚ, podczas których omawiano zagadnienia związane m.in. z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, o finansach publicznych, z procedurą oceny oddziaływania na środowisko, kontrolą projektów unijnych, zarządzaniem ryzykiem w trakcie realizacji projektu i inne. WFOŚiGW w Łodzi był współorganizatorem jednego ze spotkań Instytucji Pośredniczącej z Instytucjami Wdrażającymi. Zostało ono zorganizowane razem z Ministerstwem Środowiska w Bronisławowie w listopadzie 2009 r. Podczas spotkania poruszono tematykę związaną m.in. z Krajowym Systemem Informatycznym oraz ze zmianami w ustawie o finansach publicznych. Ponadto w ramach działań informacyjno-promocyjnych zorganizowano, z udziałem mediów, uroczyste podpisanie umowy o dofinansowanie oraz wręczono 2 potwierdzenia o przyznaniu dofinansowania. W ramach akcji informacyjnej dotyczącej zasad udzielania dofinansowania ze środków Funduszu, zorganizowano spotkania w: Sieradzu, Łowiczu, Brzezinach, Bełchatowie, siedzibie WFOŚiGW w Łodzi oraz na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, na których zaprezentowano rolę i zadania WFOŚiGW w Łodzi jako Instytucji Wdrażającej POIiŚ.

- ✚ udostępniano materiały informacyjne oraz obowiązujące wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (Instytucji Zarządzającej) dotyczące wdrażania Programu m. in. poprzez zamieszczanie na stronie internetowej Funduszu poświęconej POIiŚ oraz w ramach Punktu Informacyjnego. Przeprowadzono szereg spotkań roboczych z Beneficjentami oraz udzielano informacji na pytania.

- ✚ opublikowano w prasie regionalnej 3 ogłoszenia o naborze wniosków w ramach konkursów dla I i II osi POIiŚ oraz przygotowano artykuł, którego emisja odbyła się w „Dzienniku Łódzkim”, dotyczący korzyści jakie uzyskują mieszkańcy naszego województwa w wyniku inwestycji dofinansowanych z POIiŚ.

- **Realizacja obowiązków sprawozdawczych:**
Fundusz jako Instytucja Wdrażająca realizował w ciągu 2009 roku obowiązki sprawozdawcze w poniższym zakresie:
 - nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013,
 - sprawozdań okresowych z realizacji planu na I oraz na II półroczu 2009 r.,
 - rocznego planu kontroli na 2010 r.,
 - Roczno-Planu Działań Informacyjno-Promocyjnych na 2010 r.
 - zestawień zawierających zapotrzebowanie na środki przekazane w formie dotacji rozwojowej na 2010 r.,
 - ankiet nt. potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia za okres 2007-2013,

– **Realizacja założeń Rocznych Planów Działań**

W maju 2009 r. WFOŚiGW w Łodzi, jako Beneficjent Pomocy Technicznej POIiŚ, podpisał umowę o dofinansowanie Roczno Planu Działań za okres 2007-2008 r. W dniu 25.06.2009 r. Fundusz otrzymał kwotę 549.591,32 zł z tytułu refundacji wydatków związanych z wdrażaniem POIiŚ.

WFOŚiGW w Łodzi poza pełnieniem roli Instytucji Wdrażającej POIiŚ, w ramach działalności statutowej, wspiera z własnych środków projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach różnych programów.

Na uzupełnienie wkładu własnego do projektów dla których Fundusz jest Instytucją Wdrażającą, w 2009 r. zawarte zostały 2 umowy pożyczki na łączną kwotę 26.889.293,94: z Rawskimi Wodociągami i Kanalizacją Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwem Komunalnym Gminy Konstantynów Łódzki. Zawarto również umowę z Zakładem Wodociągów i Kanalizacji "Wod-Kan" w Bełchatowie na kwotę 33.000.000,00 zł na realizację projektu, dla którego Instytucją Wdrażającą jest NFOŚiGW. Ponadto wsparcie uzyskały również inne projekty z dziedziny ochrony środowiska, które otrzymały dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Instrumentu Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej - ISPA. Na tego typu przedsięwzięcia Fundusz w roku sprawozdawczym zawarł umowy na kwotę 31.732.714,80 zł, z czego wypłacono kwotę 19.152.425,51 zł.

9. Działalność kontrolna Funduszu

W 2009 r. kontrolowane były zadania dofinansowywane ze środków Funduszu w formie pożyczek, dotacji, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz zadania realizowane ze środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. Kontrole dokonywane były na każdym z etapów związanych z udzielaniem, realizacją i rozliczaniem przyznanego dofinansowania tj. na etapie:

- złożenia wniosku,
- realizacji umowy,
- po zakończeniu realizacji zadania.

Kontrole wykonywane były przez pracowników Funduszu zarówno w siedzibach Wnioskodawców i Beneficjentów, jak i też w miejscach realizacji zadań.

W 2009 roku Fundusz przeprowadził 915 kontroli. Przeprowadzone kontrole dotyczyły zadań zakwalifikowanych do poniżej wymienionych dziedzin ochrony środowiska:

- 225 - Ochrona wód i Gospodarka wodnej,
- 149 - Ochrona atmosfery,
- 27 - Ochrona ziemi,
- 66 - Ochrona przyrody,
- 54 - edukacji ekologicznej,
- 70 - pozostałe zadania ochrony środowiska,
- 14 - badania naukowe i ekspertyzy

oraz :

- 166 kontroli wniosków o częściowe umorzenie pożyczek,
- 125 kontroli wykorzystania środków pochodzących z częściowych umorzeń pożyczek,

- 19 kontroli zadań dofinansowanych w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i potwierdzenia planowanych do osiągnięcia lub uzyskanych efektów rzeczowych.

Celem przeprowadzonych kontroli było sprawdzenie

- rzeczywistego stanu przygotowania zadania do realizacji i możliwości jego dofinansowania ze środków Funduszu,
- zgodności ilościowej i jakościowej realizowanej inwestycji z dokumentacją techniczną oraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- wywiązywania się Beneficjenta ze zobowiązań nałożonych w umowie, w uchwale Rady Nadzorczej, w uchwale Zarządu Funduszu,
- umieszczenia informacji o dofinansowaniu zadania ze środków Funduszu, zgodnie z zapisami umowy,
- zgodności kosztów realizacji zadania określonych w umowie z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz ze stanem faktycznym i z protokołami odbioru robót lub dostaw,
- stanu zabezpieczeń rzeczowych do umowy.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2009 r. protokoły z przeprowadzonych kontroli zawierały uwagi i zalecenia pokontrolne na następujących etapach:

- złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania – w 20 przypadkach,
- realizacji umowy – w 66 przypadkach,
- złożenia wniosku o częściowe umorzenie pożyczki – w 18 przypadkach,
- wykorzystania środków pochodzących z umorzeń – w 26 przypadkach,
- wniosku o dopłatę do oprocentowania kredytu - w 2 przypadkach.

V. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Rachunek Zysków i Strat

Bilans

Rachunek przepływów pieniężnych

Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym